

Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic

TREBALL DE RECERCA

Guia d'Art del Lluçanès

ÍNDEX

PART I: PART TEÒRICA

1. Introducció general.....	Pàg: 3.
1.1. Plantejament d'objectius.....	Pàg: 4.
2. Introducció part I.....	Pàg: 5.
3. Definició d'Art.....	Pàg: 6 - 11.
3.1. Definició de conceptes necessaris.....	Pàg: 12 - 15.
3.2. Model d'entrevistes.....	Pàg: 16.
4. Definició de guia.....	Pàg: 17 - 19.
4.1. Procés de construcció d'una guia.....	Pàg: 20 - 21.
4.2. Model d'entrevistes.....	Pàg: 22.
5. Procés de realització de mapes.....	Pàg: 23.
6. Glossari.....	Pàg: 24 - 27.
7. Conclusions part I.....	Pàg: 28 - 29.

PART II: PART PRÀCTICA

1. Introducció.....	Pàg: 30.
2. Tria de les diferents parts de la guia.....	Pàg: 31 - 32.
3. Tria dels diferents elements arquitectònics.....	Pàg: 33 - 35.
4. Anàlisi de contingut dels elements arquitectònics.....	Pàg: 36 - 123.
5. CONCLUSIONS FINALS.....	Pàg: 124 - 126.
6. Bibliografia.....	Pàg: 127.

ANNEX.....	Pàg: 128.

Enquestes

Mapes

Imatges i fotografies del procés de disseny i recerca

PART I: PART TEÒRICA

1. Introducció general

La meva primera idea del treball va ser la de realitzar una guia artística del Lluçanès, sobre aspectes de l'art: Romànic, Gòtic i Barroc del Lluçanès ja que l'únic que hi ha són fulletons informatius.

Primer de tot vaig estar pensant sobre quin tema m'agradaria fer-ho i, se'm va acudir sobre <<l'Art al Lluçanès>>, però li vaig comentar al Víctor Sunyol i em va dir que em seria molt difícil i que també podria fer una espècie de guia, llavors vaig anar a parlar amb els del Consorci del Lluçanès per comentar i assabentar-me si hi havia cap guia o no, d'aquesta manera saber si la podria realitzar o no.

Els em van dir que no, que únicament tenien fullets informatius però que en tenien previst de fer una, tot i que comportava molt esforç i feina; i els vaig dir que m'interessaria de fer-ne una i em van dir que endavant; i que si un cop acabada els agradava doncs que sempre i havia la opció de cedir-la.

Llavors vaig trucar als ajuntaments dels diferents pobles del Lluçanès per demanar si em podrien donar una petita llista dels llocs de més interès.

D'aquesta manera vaig començar a treballar, més tard em van deixar veure el Patrimoni Cultural d'alguns pobles, i així vaig començar a realitzar mapes, per tal de provar diferents maneres i al no tenir sort vaig pensar que seria millor cercar com s'havia de realitzar per tal de aprendre al màxim possible, al veure que no tenia temps, vaig pensar que em seria molt difícil de realitzar-los, per tant vaig optar per una solució més senzilla, havia vist que amb una guia, els mapes d'aquesta estaven realitzats a mà, i a sota d'aquest hi havia una nota explicant que eren només de caràcter orientatiu, per tant ho vaig trobar interessant i així vaig començar a fer proves, d'aquesta manera vaig realitzar els mapes, ja que el resultat era bo. Paral·lelament anava treballant amb els anàlisis i tirant fotografies de cada element corresponent.

A partir d'aquí van venir enquestes que realitzava a persones conegudes i que tinguessin una experiència dins el món de l'art. Seguidament es van corregir els anàlisis i es van completar els textos per tal d'anar acabant el treball; i vaig anar complementant tot el que em faltava per finalitzar el treball. Sempre tenint en compte que ja s'anava realitzant el procés pràctic, el disseny de la guia.

1.1. Plantejament d'objectius

Per tal de complir amb la realització del treball, he plantejat una sèrie d'objectius, són els següents:

- Arribar a una definició d'Art.
- Aconseguir realitzar una guia amb tots els seus aspectes escollits.
- Aprendre molts conceptes nous que em serviran al futur.
- Aprendre a utilitzar nous programes correctament, *inDesign CS4*.
- Aprendre a buscar solucions als problemes sorgits i així poder obrir noves portes en un futur gràcies a la realització d'aquesta guia.
- Conèixer millor la meva terra.

2. Introducció part I

La part inicial, la part teòrica, l'he dedicat bàsicament a la investigació del procés de realització d'una guia i la definició de conceptes necessaris per tal de crear-la correctament.

Començaré amb la definició d'Art i els conceptes necessaris per tal que quedi exposat i entenedor la resta del treball, a continuació les pautes necessàries per tal de realitzar la guia.

En aquesta part del treball han col·laborat amb mi les següents persones:

→ Consorci del Lluçanès.

→ Xènia Ribó Rovira turisme.consorci@llucanes.cat

→ Ajuntaments:

MUNICIPI	TELÈFON AJUNTAMENT	CORREU
→ Alpens.	93 857 80 75	alpens@diba.es
→ Lluçà.	93 855 40 62	llusa@diba.es
→ Olost.	93 888 02 11	olost@diba.es
→ Oristà.	93 812 80 06	orista@diba.es
→ Perafita.	93 853 00 01	perafita@diba.es
→ Prats de Lluçanès.	93 856 01 00	prats@diba.es
→ Sant Agustí de Lluçanès.	93 852 70 01	st.agusti@diba.es
→ Sant Bartomeu del Grau.	93 888 90 00	st.bartomeu@diba.es
→ Sant Boi de Lluçanès.	93 857 80 28	st.boillu@diba.es
→ Sant Feliu Sasserra.	93 881 90 11	st.feliu@diba.es
→ Sant Martí d'Albars.	93 853 01 01	st.martia@diba.es
→ Santa Maria de Merlès.	93 825 04 00	st.m.merles@diba.es
→ Sobremunt.	93 852 70 71	sobremunt@diba.es

3.3. Definició d'Art

Per tal de poder definir què és l'Art, he buscat la definició general, com és la de l'enciclopèdia Catalana.

El mot **art** deriva del llatí “*ars*” que significava ofici, coneixement tècnic o habilitat en la realització d'una tasca tant manual com intel·lectual. “*Ars*” era la traducció llatina del terme grec, “*tecné*”, que ha evolucionat restringint el seu significat en el sentit de tècnica.

L'art, doncs, tenia per als antics una connotació de norma i adequació als preceptes i tot allò que era “desarreglat” era fantasia o bogeria.

A l'Edat Mitjana aquest concepte es “reinterpreta” i es va establir una divisió entre les arts liberals, que eren les que no exigien un treball corporal o amb la matèria, i que eren set: la gramàtica, la retòrica, l'aritmètica, la geometria, l'astronomia i la música; i les arts vulgars, que depenien del cos i de la matèria, i que eren: l'art militar, la medicina, l'arquitectura...

No quedava clar el paper de la pintura i l'escriptura, perquè no encaixaven ben bé amb els criteris de la divisió.

Després del Renaixement hi ha molts intents de fusió entre arts i ciències.

Durant un llarg període de temps s'usen paral·lelament les expressions arts liberals i belles arts, fins que Batteaux va anomenar les arts clàssiques “**Belles arts**”: pintura, escultura, música, poesia, dansa, arquitectura i eloqüència.

Caiguda l'eloqüència, és manté aquesta divisió de les Belles arts, de manera que a mitjan segle XX el cinema fou anomenat “setè art”.

Avui s'usa el terme “art” sense qualificatius per designar les arts que anomenem plàstiques.

És l'aplicació de l'habilitat i del gust a la producció d'una obra segons principis estètics.

L'art és una habilitat per a fer bé certes coses; es pot aprendre estudiant i amb l'experiència.

Després he buscat l'opinió de diferents persones que hi destaquen, per això m'ha semblat adequat saber com defineixen l'art, què pensen que és, i què significa per a ells aquestes persones que s'hi dediquen, hi treballen o hi tenen interès.

L'ex-professor de l'escola Res-nostre, Albert Pairés i Aznar, ens diu què és l'Art per a ell, i com creu que ens influeix a la nostra societat:

Per a mi l'Art és una necessitat vital. És un estat emocional que manipula la sensibilitat individual, i es manifesta en l'acte creatiu.

Actualment l'Art es fa servir de, o per simple decoració, i, per una minoria, com a mostra d'estatus social.

L'Art influeix de manera molt diferent a cada un dels éssers "pensants".

El professor de dibuix de l'institut IES Castell del Quer Marc Rodríguez Porcell, ens explica què és l'Art, no només parlant d'aquest sinó que hi afegeix la feina que realitza com a professor:

Considero que l'Art és una manifestació cultural complexa, vinculada a algunes minories socials, a interessos polítics, econòmics, institucionals i, a vegades artístics segons el context històric geogràfic i humà. Entenc que l'Art s'inscriu en la cultura visual dins la qual hi ha multitud de manifestacions amb finalitats i qualitats diverses com són la televisió, el disseny, el cinema, el còmic...

Totes elles es relacionen amb el poder que té allò visual per a construir discursos que no són idèntics a altres formes d'expressió de les persones, formes de fer-nos saber, de compartir-nos els uns als altres.

Com a forma d'expressió penso que l'Art és molt proper a l'experiència, a la vivència, que amplia el sentit convencional d'estar viu i, des de les emocions, ens ajuda a comprendre la complexitat del món, de les persones i de vosaltres mateixos. Penso que ens ajuda a ser lliures i a vegades ens cura. Així l'Art implica la música, la poesia, el dibuix, la dansa, els contes, la pintura, el teatre, i un llarg etcètera de manifestacions híbrides.

La professora de l'Escola d'Arts i Disseny Superior de Vic, Carme Solà ens explica que per ella l'Art és una habilitat:

Habilitats de les persones que permet expressar i materialitzar emocions, percepcions, conceptes i imatges, sorgits de la pròpia imaginació amb la voluntat de que prenguin forma.

El pintor David Serra, diu que és tant difícil trobar una definició pròpia i que tothom i estigui d'acord, que quasi bé és impossible; per tant, creu que una de les possibles definicions d'art podria ser:

Definir l'art és quasi bé tant difícil com explicar la mateixa vida. Moltes són les descripcions que s'han fet i que es continuen fent sobre aquesta mena de cosa, i malgrat que moltes siguin contradictòries, la majoria són igualment interessants i vàlides. Des dels primers brots de raciocini, l'home sapient ha tingut la necessitat d'adornar la seva vida amb elements decoratius.

Les primeres eines estaven ricament ornamentades, fins que el sentit artístic i decoratiu es va separar de lo purament pràctic i domèstic, i va passar a convertir-se exclusivament en embelliment artístic. Avui dia en tenim extraordinàries mostres tan en coves com en les nombroses troballes arqueològiques que s'han fet. Diguem que allò que essencialment s'entén per art i que com ja he dit és tan difícil de definir, sembla que va ser el primer sentiment que va experimentar l'home, inclús molt abans que l'impuls religiós.

En els nostres dies, l'art a envaiït gran part dels estaments i àmbits de la nostra societat, no sé si és per fer-la més feliç, o entra altres coses, per adornar els productes que consumim i així fer que aquests siguin més vendibles, em refereixo bàsicament al disseny, però el cert és que, sigui el què sigui, sembla que és quelcom imprescindible, ja que com he dit al començament, ens a estat necessari inventar alguna cosa que ornamenti la nostra vida, crec jo, per fer-la més suportable. Alguns pensadors diuen, simplement per enganyar la realitat; una realitat difícil per a la majoria dels humans que habitem en aquest planeta des de fa mils d'anys.

Per acabar, jo diria que l'art és incompreensible, és possiblement alguna cosa imprevista per el que va dissenyar el món en el que vivim, i això és el que el fa extraordinari.

Gustavo Grünig, un pintor ceramista, diu que per a ell l'art és:

El arte en el conjunto de sus manifestaciones (pintura, escultura, arquitectura, cerámica, música, danza, teatro, poesía, narrativa, etc.) es lo

que podríamos calificar como el camino del medio, entre el pensamiento y la mística. El arte es en sí mismo subjetivo, pero nos puede indicar a través de nuestra percepción un universo de significados.

El artista más que tener ideas, intuye por donde debe ir su lenguaje y lucha con tenacidad para llegar a un resultado de plenitud, de profundidad y grandeza.

Segons l'artista i guia oficial de turisme Mireia Clotet i Serra, l'art és una capacitat que s'utilitza per aconseguir un objectiu:

L'art és la capacitat de plasmar idees, pensaments, creences o vivències en formes materials.

L'art s'utilitza per transmetre emocions a l'espectador, creant-l'hi una resposta davant allò que veu.

L'art, si aconseguix arribar al fons de l'ànima, no pot deixar a ningú indiferent.

Segons l'arquitecte neus Clotet i Serra, creu que la definició d'art es molt oberta i amplia, i que des del seu punt de vista subjectiu creu que:

L'art és el que ens diferencia de la resta dels animals.

Que l'art és la serenitat que tenim de crear peces úniques per la nostra supervivència emocional.

L'art és una manera de conèixer el món, de demostrar la nostra capacitat per adaptar-nos socialment.

L'art és el retrobament amb el nostre jo, la nostra veritat més profunda que ens permet experimentar la llibertat de la soledat.

Les persones utilitzem l'art per expressar les nostres vivències i emocions i per intentar buscar respostes al fet de la nostra existència.

El fet de crear o la simple contemplació o experiència davant d'una obra d'art ens ajuda a néixer com a persones i ens educa la nostra sensibilitat, fet que influeix en la nostra manera de relacionar-nos socialment.

L'art pot millorar el món i ajuda a viure. Així ho veien dos grans creadors:

Franz Kafka pensava que qui conserva la facultat de veure i emocionar-se

amb la bellesa – art no envelleix.

Fiodor Dostoievsky pensava que la bellesa salvaria el món, en el sentit de que la contemplació de l'art uneix a les persones.

3.1. Definició de conceptes necessaris

Romànic

El romànic se situa des de finals del segle X fins a principis del segle XIII. Se'n poden distingir tres etapes:

- Primer romànic, finals del segle X i segle XI.
- Romànic ple, finals del segle XI fins a mitjans del segle XII.
- Romànic tardà, mitjans del segle XII fins al primers anys del segle XIII.

En l'art romànic s'aprecia la voluntat de proclamar el triomf definitiu de l'Església cristiana, va motivar a la creació d'un nou tipus de temple, en la qual tota manifestació artística se subordina al servei de la glòria de Déu.

Arquitectura

L'arquitectura romànica és bàsicament religiosa: s'edifiquen esglésies, catedrals i monestirs, coberts amb estructures corbes de pedra (voltes de canó i per aresta), les quals substitueixen les antigues bigues de fusta. Les construccions són fortes, massisses, i produeixen una sensació de feixuguesa, amb obertures escasses i estretes que deixen passar poca llum. La rosassa, un gran cercle de pedra calada, és la font d'il·luminació més gran. Per regla general, l'interior d'aquests edificis està dividit en tres naus: una de central, de grans dimensions, i dues de laterals, més petites.

Les naus es cobreixen amb voltes, les quals, al seu torn, descansen sobre els pilars.

El portal és un altre element característic de l'arquitectura romànica. Es tracta d'una gran porta que dóna accés a l'interior, dividida en dues parts per un pilar esculpit.

Escultura

L'escultura romànica està subjecta a l'arquitectura, és a dir, ha de contribuir a l'adornament de l'art principal: l'arquitectura. L'escultura és destinada a certes zones de l'edifici, com ara els portals, els capitells, les trones, les portes o els pous dels claustres.

Els temes representats són gairebé sempre religiosos (escenes de l'Antic Testament i del Nou Testament, verges, crucifixos...). Però també hi abunden els motius vegetals i geomètrics, com també les escenes amb feres i animals monstruosos, que simbolitzen el pecat, la temptació i els sofriments reservats als qui no compleixin la llei de Déu. Les comptades mostres d'escultures no subjectes a l'arquitectura són tosques i primitives, però tenen sempre una gran força expressiva. El material preponderant és la pedra, tot i que també s'utilitza la fusta i el bronze, a causa sobretot del floriment de la tècnica de la fosa.

Pintura

Moltes obres pictòriques de l'art romànic s'han perdut. Els murs de l'interior de les esglésies eren decorats amb frescos, és a dir, escampant la pintura sobre una capa de calç, humida, o amb taules de fusta.

Els temes són els mateixos que els de la producció escultòrica: episodis de l'Antic Testament i del Nou Testament, vides de sants, llegendes i relats de contingut moral, i el Crist en majestat. Igual que en l'escultura, l'interès radica en la narració: l'important és explicar una història. Es recorre als símbols per representar coses concretes: així, per exemple, unes ratlles ondulants i paral·leles simbolitzen l'aigua. S'allarguen les figures i se n'exagereixen els gestos, a fi de donar-los més expressivitat.

L'art del tapis també va tenir un considerable desenvolupament, ja que s'emprava per cobrir les grans parets de pedra dels castells i els palaus.

Gòtic

El gòtic se situa des de mitjans del segle XII fins a principis del segle XIV. Se'n poden distingir tres etapes:

- Període inicial, mitjans del segle XII fins al segle XIII. Partint dels models romànics es produeixen avenços cap a noves formes gòtiques.
- Període clàssic o de plenitud, del segle XIII fins al segle XIV. Etapa clàssica i d'expansió del gòtic.

- Període final, del segle XV fins als inicis del segle XVI. Es perd l'harmonia formal de l'etapa anterior, que és substituïda per l'exuberància ornamental.

Arquitectura

L'arquitectura gòtica es basa en la coexistència de dues tendències ideològiques: la possibilitat d'arribar fins a Déu, no solament amb la fe, sinó també amb la raó. I la manera d'acostar-se a Déu és fer-ho a través de l'exagerada verticalitat de les catedrals, en la construcció de les quals s'introdueixen un seguit d'elements típics del gòtic, com ara l'ús de l'arc apuntat o ogival. Gràcies a la seva utilització, la construcció adquireix alçades vertiginoses, com si no hi hagués gravetat.

Per poder aconseguir aquestes elevacions, es fan servir els anomenats contraforts: uns suports adossats a l'exterior de l'edifici, que esdevenen invisibles a l'interior. D'aquesta manera, es crea la il·lusió d'un miracle. A l'interior de la catedral, els murs s'obren a través de grans vitralls de colorit brillant i de la rosassa de la façana.

Escultura

L'escultura monumental gòtica es concentra a l'exterior de la catedral. Les figures s'allarguen el cap adquireix moviment i l'expressió del rostre permet reconèixer el personatge representat. La postura és rígida i les vestidures cauen paral·leles a la imatge. Originàriament eren policromades. Una de les altres característiques de l'escultura gòtica és la seva utilització per <<camuflar>> formes arquitectòniques. Això es fa patent amb les gàrgoles, que tan sols són canals de conducció de l'aigua de pluja, o les agulles i els pinacles que adornen la part superior dels contraforts. L'interior de les esglésies és decorat amb estàtues exemptes i retaules, com també amb la talla dels respatlles i els seients del cor. També es fan servir rics objectes religiosos d'orfebreria –com ara calzes, reliquiariis, creus o sagraris- per ornamentar l'interior de les esglésies.

Pintura

La taula i el retaule són els suports principals de la pintura gòtica. L'esperit racional de l'home d'aquesta època se sent còmode dividint i subdividint les superfícies de fusta d'una manera ordenada i integrant-ne les diferents parts en un tot. Si bé continua havent-hi una pintura religiosa, la transformació de la societat afavoreix la introducció de temes nous, els profans, que la noblesa i la nova burgesia de les ciutats encarreguen als pintors. D'aquesta manera s'enceten el gènere del retrat, el detallisme dels paisatges i la descripció de les feines del camp i les ciutats. Giotto, a Itàlia, és el primer pintor que incorpora clarament la realitat en la seva obra. Els seus personatges són éssers reals, pinta el que veu. Quant a la miniatura, segueix la mateixa tendència que la pintura.

Barroc

El barroc se situa des del segle XVII fins al segle XVIII. Sorgeix a Itàlia i s'estén per tot Europa. En podem dividir la producció artística barroca en dos grups:

- Derivada de la burgesia protestant.
- Derivada de l'església i del poder reial.

Bernini n'és el màxim exponent d'aquest corrent.

Arquitectura i urbanisme

Els edificis barrocs són de difícil contemplació. Arriba a atabalar l'abundància de línies corbes i rectes, de figures i de relleus. Les façanes esdevenen grans escultures. Als altars, les figures humanes s'amunteguen en un desordre aparent. Els capitells de les columnes es tornen cada vegada més complicats. Sempre hi ha un buit on introduir un plec o una motllura. Sembla com si el mestratge o la vàlua de l'arquitecte depengués de la seva capacitat per acumular elements decoratius. A l'arquitecte renaixentista el preocupava essencialment l'equilibri entre les parts de l'edifici: cap no havia de sobresortir en excés i tot havia de contribuir a assolir un efecte harmònic. A l'arquitecte barroc, per contra, sembla apassionar-li la sensació d'abundància i exageració. Cal aconseguir impressionar el fidel que va al temple, tot mostrant-li la grandesa de l'Església catòlica. Si

es tracta d'edificis civils com els palaus, el propòsit és similar: el poder del sobirà s'ha de reflectir en l'edifici on viu.

Escultura

De la mateixa manera que l'arquitectura i la pintura, l'escultura barroca és un exemple de complicació. Les figures, si estan vestides, queden recobertes per vestidures amb abundància de plecs i doblecs. L'estudi del moviment dels músculs i l'efecte que produeixen sota la carn és detallat, moltes vegades exagerat.

Fins i tot s'arriben a marcar venes i arrugues de la pell. Aquesta manera de tallar la pedra no és cap invenció dels escultors barrocs. Als segles II i I a.C., els escultors hel·lenístics ja aconseguien en les seves figures efectes semblants, portant al límit les possibilitats de l'escultura grega clàssica dels segles V i IV a.C..

L'home hi apareixia representat amb tota la seva potència muscular, amb una tendència a l'excés. Al barroc s'intentà quelcom de semblant. Els escultors van prendre com a punt de partida l'estil hel·lenístic, perquè donava una visió del sofriment molt adequada per a la representació de sants i màrtirs.

Pintura

La pintura barroca té molt en compte el volum de les figures dins el quadre. En general, tot l'art barroc concedeix una gran importància als efectes visuals. L'arquitectura intenta engrandir la dimensió real dels edificis amb façanes monumentals. Als interiors dels edificis, els sortints i els buits donen a l'espai una profunditat més gran. En pintura, la millor manera de produir aquest efecte tridimensional, de profunditat, és amb la combinació dels tons lluminosos i les zones fosques del quadre.

D'aquesta manera, es ressalten els objectes de més importància per a l'autor. Caravaggio és el millor exemple d'aquesta tècnica.

L'atenció al detall, al realisme, és evident en les natures mortes de Zurbarán o en les escenes populars de Velázquez. També hi ha una tendència a engreixar els cossos, sobretot femenins, forçant-ne els moviments, com a les teles de Rubens. Pel que fa a la

temàtica, la representació d'escenes basades en la mitologia grega és un argument habitual.

En la pintura religiosa, el cel i els núvols serveixen de marc i formen complicades escenes en les quals els personatges semblen desafiar les lleis de la gravetat.

3.2. Model d'entrevistes

Entrevista d'Art

Com a treball de recerca he pensat de fer una guia d'Art del Lluçanès, però primer, m'agradaria saber què significa per a vostès l'Art, és a dir, què és l'Art. Què creieu que és, per a què s'utilitza, com ens influeix a cada un...

Moltes gràcies.

Marta.

Nom: _____

Cognoms: _____

Professió: _____

4. Definició de guia

Per poder definir del concepte de guia, també he començat amb una definició general, com la que ens dóna el diccionari Català, després he continuat amb la definició que donen diverses persones destacades en el camp del disseny gràfic.

Llibre que conté la informació i les indicacions necessàries per a la visita d'un museu o un conjunt monumental, d'una ciutat, d'un país o d'un estat.

Segons Gustavo Grünig, un pintor – ceramista, una guia :

Una guía del arte del Lluçanès, para mí, debiera comprender en principio dos partes:

–El pasado.

–El presente.

Del pasado, quizá lo más notable y evidente es la arquitectura y algunas cosas del mundo artesanal que hacían a la vida cotidiana de la gente más fácil.

Del presente, artistas, arquitectos y artesanos en activo, tanto en lenguajes contemporáneos como artesanos que continúan con técnicas y resultados de otra época, pero que son la memoria viva del proceso creador.

L'artista i oficial de turisme Mireia Clotet i Serra, diu que una guia:

Una guia d'art ha de ser atractiva i ben dissenyada.

Un mal disseny no convida a fullejar-la.

Una bona introducció és important, per conèixer la comarca que volem visitar, la seva arquitectura...

La guia ha de ser molt pràctica i tenir "Fitxes Resum" de cada excursió, amb el seu itinerari, horaris de visita, si cal recollir la clau de l'església, on...

Els restaurants i botigues són una informació addicional, molt vàlida pels dies d'hivern, que es fa fosc de seguida i cal buscar altres activitats.

No cal oblidar que l'art té un ampli ventall de disciplines i que aquestes es

poden complementar amb altres com la natura, els costums populars, etc.

Cal fer la Guia atractiva per a tots els públics però també cal que tingui un bon nivell perquè això la farà més atractiva i interessant.

Cal escollir bé les fotografies, doncs la nostra cultura és la de la imatge. Allò que surti fotografiat a la guia, el caminant o visitant no s'ho voldrà perdre per res del món, per tant, ha de ser un lloc assequible i fàcil de visitar, si no es convertirà en una creuada o una frustració.

Cal especificar si els itineraris es poden fer a peu i quants quilòmetres són, si s'han de fer en cotxe...

Una guia, pel fet de ser només guia, no ho pot avarcar tot, i per tant hauria de saber entusiasmar i excitar al que llegeix per tal que aquest es documentés sobre el tema àmpliament per altres mitjans: llibres, Internet, etc. (incloure-hi bibliografia i pàgines web per consultar.)

Segons l'arquitecta Neus Clotet i Serra, una guia d'art ha de ser:

una guia d'art del Lluçanès ha de ser una obra que consideri la totalitat de la creació artística feta al Lluçanès cobrint tots els camps de la creació, fins i tot de la creació quotidiana -art popular i artesanía- des dels temps antics fins als nostres dies.

Una obra d'aquestes característiques hauria d'incloure els apartats següents:

–Arquitectura religiosa.

–Arquitectura civil i industrial.

–Escultura.

–Pintura.

–Art i etimologia: arquitectura i art popular: de la casa del poble i l'arquitectura rural a l'estudi de la creació artística derivada de les festes i costums, com els gegants, els vestits dels bastoners, la il·lustració dels goigs, les llegendes populars...

–Arts decoratives: Estudi de les arts decoratives i del oficis en tots els aspectes, de l'antiguitat a l'època moderna. Arts de creació autònoma, com la

ceràmica, com la ceràmica o el mobiliari, i arts de creació aplicada, com el ferro forjat o l'art de tornejat la fusta de boix.

–Fotografia, vídeo, cinema. Art i arquitectura d'avui.

Crec que fer una guia d'aquestes característiques és un treball de força envergadura i potser seria interessant realitzar o estudiar un esquema de la guia per poder desenvolupar-la per apartats o fases, de manera que això ens permetrà profunditzar més en cada apartat.

4.1. Procés de construcció d'una guia

Abans de començar a pensar com havia de realitzar la guia, vaig pensar quins objectius volia aconseguir o necessitava per realitzar el treball.

Inicialment tenia molt clar que volia que fos didàctica i alhora entretinguda, atractiva, que cridés l'atenció.

A continuació vaig començar a fer proves manuals sobre com voldria que quedés finalment, quan ja tenia una idea clara, vaig començar a fer proves amb un programa de disseny, l'Scribus, però vaig saber que aquest no m'aniria bé alhora de portar-lo a l'impremta i finalment vaig optar per demanar el nom del programa que necessitava, InDesign i em vaig espavilar per trobar-lo, com que no s'havia quin era el seu funcionament vaig dedicar-me alguns dies a fer proves, tot i que no van resultar prou bones i vaig demanar-li a l'Anna Monteys, professora de l'Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic que em digués quatre coses per saber una mica les bases i així poder anar més guiada.

Vaig començar indicant que volia que fos en format Din A5, vertical i necessitava que hi haguessin uns sagnats de 3mm, a continuació indicar el nombre de pàgines que volia i crear el document per començar a treballar, així que ja podia començar a treballar i vaig crear la pàgina mestra, es tracta de dues pàgines normals i corrents en les que hi col·loques tot el que vulguis i d'aquesta manera totes les pàgines obtenen el mateix guió i queden iguals i a partir d'aquí, des de les pàgines es poden variar els elements.

A continuació vaig col·locar els noms de cada poble i deixar les pàgines corresponents per a cada cosa.

Llavors vaig fer una tria de les fotografies i escollir quines volia que hi hagués a la guia i quines no.

Seguidament vaig començar a redactar tot el text que hi havia d'haver a la guia, per tal de que només em faltés posar el text i ja quedés acabada, mentre redactava el text vaig posar-hi un índex, i a canvia petites coses, sempre i quant trobant solucions als problemes que sorgien.

Vaig parlar amb mossèn Antoni Pladevall i Font, i li vaig demanar si em podria fer el pròleg ja que anteriorment hi havia anat a parlar i m'havia ajudat amb dubtes que tenia, i em va

aconsellar que a més hi afegís la fotografia i el nom de cases pairals o importants de la comarca, per trencar una mica amb tot, i variar una mica l'estructura i alhora donar informació addicional. Finalment vaig col·locar-hi el text, i vaig començar a decantar-me per dissenyar la portada, tenia molt clar que no hi col·locaria cap fotografia, ja que no volia donar més importància amb uns davant dels altres, per tant vaig decidir que utilitzaria un to de la gamma del groc, ja que aquest color crida l'atenció, és el color de la llum, del sol, i penso que estimula, dóna vida; a més, està relacionat amb la naturalesa, i es un color alegre.

Com que no hi volia col·locar cap fotografia vaig pensar que hi havia d'haver alguna cosa relacionada i vaig pensar que sobreposaria diferents tipus de plantes d'edificis per tal de que la portada no quedés tant senzilla i així es veïés més complerta.

Seguidament vaig obrir un document nou DIN A3, on vaig col·locar-hi les mides de la portada i consultant les del l'om a la impremta. Vaig començar a fer el disseny.

Finalment el treball va ser dut a l'impremta.

4.2. Model d'entrevistes

Entrevista sobre la Guia

Com a treball de recerca he pensat de fer una guia d'Art del Lluçanès, però primer, m'agradaria saber què és per a vostès el projecte de dissenyar una guia, en què es basen, com s'organitzen els apartats, és a dir, una mica el funcionament d'aquesta. Com definiríeu la vostra tasca dins el gran i llarg procés...

Moltes gràcies.

Marta.

Nom: _____

Cognoms: _____

Professió: _____

5. Procés de realització de mapes

Per tal de realitzar els mapes, vaig trobar una solució, ja que realitzar un mapa era molt complicat no tenint uns coneixement mínims, per tant vaig optar per buscar a diferents guies com estaven representats fins que vaig trobar una guia en la que el mapa era fet només per tal d'orientar, consistia en una sola línia que delimitava el mapa, els noms dels llocs i una llegenda amb els símbols corresponents d'aquesta.

Vaig pensar que em seria molt més fàcil i no m'ocuparia moltes hores, d'aquesta manera podia realitzar jo els mapes.

Primerament buscava on anaven situats en una altre mapa, col·locava un paper vegetal damunt i marcava amb un bolígraf el lloc exacte on es trobava cada element, també marcava els límits del municipi i els camina a seguir.

A partir d'aquí ho escanejava i amb el Photoshop hi col·locava els noms i els símbols necessaris. I així ho vaig fer amb tots.

6. Glossari

Absis: Construcció de forma circular o poligonal, coberta amb una volta i que es troba darrera de l'altar.

Absidiola: Absis petit o secundari.

Adovellat: Arquitravat. Sistema arquitectònic que utilitza elements de tancament horitzontals, i prescindeix de l'arc i la volta.

Arc: Element arquitectònic corbat que uneix dues parts d'una construcció. Poden ser:

- arcades amb volta de canó (un semicercle perfecte).
- amb volta de canó puntat (la part alta forma un angle).
- de ferradura (El diàmetre és més gran que l'obertura).

Arcada: Obertura coronada amb un arc, o successions d'arcs.

Arc cec: Arc tapiat que no permet l'entrada de llum.

Arc de descàrrega: El construït sobre una llinda per a alleugerir-lo del pes de la paret.

Arcuacions llombardes: Arcs cecs que adornen la part superior d'alguns murs romànics. Normalment, uneixen bandes llombardes.

Arcbotant: Arc que descarrega l'empenyiment de les voltes sobre un contrafort exterior a l'edifici.

Arquitrau: (arquitravat) (veure llinda). En els ordres clàssics, part superior de l'entaulament que descansa directament en les columnes.

Arquivolta: Conjunt de motlures que, seguint la curvatura de la portalada, forma la cara exterior frontal d'un arc.

Baldaquí: Dossier que cobreix un altar. Se sosté mitjançant quatre columnes.

Banda llombarda: Pilastra allargada que sobresurt una mica del mur i forma sèrie amb d'altres, generalment unides per la part superior mitjançant sèries de petits arcs cecs. S'empra en el romànic.

Baptisteri: Lloc on hi ha la pica baptismal.

Capitell: Element que corona una columna, pilar o pilastra, sobre el qual s'assenta l'arquitrau o recolza el peu d'un arc.

Carreus: Blocs de pedra tallats de forma regular (normalment de secció rectangular o paral·lelepèdica.)

Cimbori: Torre, generalment de planta quadrada o octogonal, que s'aixeca sobre el

creuer d'una església amb la finalitat de donar llum a l'interior. De vegades es coronat per una cuculla.

Claustre: Galeria coberta amb una arcada al voltant d'un pati, generalment de forma quadrangular, recolzada en una església o monestir.

Columna: Element vertical o cilíndric, de suport o de decoració, compost per una base, fust i capitell

Contrafort: Construcció adossada al mur, d'estructura vertical que fa de reforç al mur per contrarestar les càrregues d'un arc o volta.

Creuer: Espai en què es creuen, en un temple, dues naus perpendiculars, una de les quals és la nau principal. De les dues naus es creuen, la més petita o transversal és la nau creuer, anomenada transsepte.

Cripta: Capella o santuari soterrani.

Cúpula: Volta semiesfèrica que cobreix un espai de planta quadrada, poligonal, circular o el·líptica. El pas de la planta quadrada al cercle es fa mitjançant un octàgon i trompes o petxines que serveixen de suport al tambor, en el qual es fan les finestres per a la il·luminació.

Deambulatori: Girola. Passadís de forma semicircular que queda damunt la cripta, darrere l'altar major, a la part del darrere del presbiteri. És la prolongació de les naus laterals. S'hi obren capelles radials o absidioles.

Entaulament: Conjunt d'arquitrau, fris i cornisa en els ordres clàssics.

Espitllera: Obertura rectangular, llarga i estreta en un mur que serveix per mirar, disparar o per deixar passar la llum.

Fris: Element decoratiu format per una successió de prismes.

Frontal: Part anterior de l'altar. Acostuma a estar decorada d'alguna manera, i ho va ser amb una riquesa especial durant el romànic.

Frontó: Coronament triangular d'una façana, un pòrtic, una finestra, etc. L'espai interior s'anomena timpà i en l'escultura clàssica es decora amb escultures.

Gablet: Coronament sobre les arcades, format per dues línies que creen al capdamunt un angle apuntat, característic del gòtic.

Girola: Nau que encercla el presbiteri.

Llinda: Element horitzontal que cobreix una obertura al mur (porta o finestra) i que suporta una càrrega.

Mènsula: Element sortint que serveix per a sostenir alguna cosa.

Mur cec: Mur sense obertures.

Nau: En un edifici, espai comprès entre parets, arcades o fileres de pilars o columnes.

Nervadura: Conjunt de nervis.

Nervi: Element ressaltat de l'intradós d'una volta.

Pantocràtor: Representació de Crist triomfant, assegut, amb els Evangelis a la mà esquerra i la dreta en actitud de beneir.

Presbiteri: Espai que circumda l'altar major i que està separat de la nau amb grades o un cancell.

Retaule: Obra d'escultura, pintura o mixta que cobreix el mur del darrere de l'altar, feta en fusta, pedra o metall, amb pintures, escultures o obres de tots dos tipus.

Tetramorf: Símbols dels quatre evangelistes: l'home (Mateu), el bou (Lluc), el lleó (Marc) i l'àguila (Joan).

Timpà: Espai semicircular situat a la part superior d'una portalada i que pot presentar decoració escultòrica.

Transsepte: Part transversal de l'església, que forma una creu amb la nau. Anomenat també creuer.

Volta: Estructura que cobreix de forma arquejada un espai entre murs, pilars o columnes. Els tipus principals són:

Anular: Volta de canó elevada sobre murs circulars concèntrics.

D'aresta: La que es forma quan s'encreuen dues voltes de canó perpendiculars de fletxa igual.

De canó: Està formada pel desplaçament d'un arc de mig punt al llarg de l'eix longitudinal.

De creueria: Aquella que té una estructura formada per arcs encreuats diagonalment, també anomenats nervis, amb una clau central comuna.

Sexpartita: Volta formada per dos nervis creuers i un tercer paral·lel als arcs faixons que passa per la clau major, i forma sis parts.

Voluta: Ornament en figura espiral que podem trobar als capitells.

Xamfrà: Cantonada tallada per tal d'evitar una aresta.

7. Conclusions part I

El plantejament inicial d'aquesta primera part del treball era el poder arribar a una definició pròpia dels termes Art i el procés de realització d'una guia i tot el que aquesta comporta.

A partir de tota la informació utilitzada, la tasca més difícil ha estat la de resumir-la per tal d'entendre-la i així finalment assimilar-la per a poder arribar a analitzar i obtenir un criteri o definició pròpia.

Per tal de definir l'Art, he extret la següent conclusió:

Considero que la definició d'art és molt àmplia, però per a mi significa molt, penso que és una altra manera de veure tot el què ens envolta, i que ens exposa a cadascú de nosaltres davant d'un món vist des de diferents punts de vista, ja que cadascú veu l'art d'una manera diferent.

L'art és a tot arreu, és tant quotidià que la majoria de vegades no ens fixem què ens envolta i l'art és tot, va des d'allò més insignificant com una simple pedra fins a una gran obra d'art, a través d'aquest podem expressar els nostres sentiments i demostrar com som realment.

L'art no només és allò visual, ja que el podem sentir a través dels altres sentits dels que gaudim.

Penso que podem utilitzar el mot art per a qualsevol expressió o obra que es vulgui transmetre a un públic.

A través de l'art rebem diferents tipus de sensacions: tristesa, alegria, pujades d'adrenalina, por, fàstic, amor, incompreensible...

La imaginació és molt important per saber llegir una obra d'art, i així aquesta ens pugui transmetre el seu objectiu.

Finalment dir que l'art és allò més viu i més lliure que hi ha, ja que el fer art ens ajuda a oblidar-nos de tota la resta de: problemes, feines, drets, deures..., és un fet que no es pot definir, és extraordinari.

Per tal d'explicar el procés de realització d'una guia i tot el que aquesta comporta, n'he extret aquesta conclusió:

Vaig demanar a diferents persones que em diguessin què hi trobaven a faltar a una guia, un cop vaig haver llegit les opcions, vaig escollir el que creia més important per a la meua guia i així vaig començar a informar-me de programari fins a trobar el definitiu Adobe InDesign CS4, em vaig informar del funcionament d'aquest, i l'Anna Monteys, professora de l'Eart Vic, em va explicar el funcionament d'aquest i em va ajudar en tot, resoldre dubtes...

A continuació vaig realitzar el procés de disseny i vaig trucar a l'impremta per saber les mides de la portada per tal de realitzar la portada de la guia.

Peso que realitzar aquest treball de disseny m'ha anat molt bé ja que apart d'aprendre a utilitzar un programa, he après a espavilar-me i a buscar opcions alternatives.

PART II: PART PRÀCTICA

1. Introducció

En aquesta segona part faig la tria de les diferents parts de la guia, és a dir l'estructura d'aquesta, la quantitat de pàgines, format en el que estarà realitzada, estructura de les parts, complements a afegir per tal de que sigui dinàmica i que cridi l'atenció, com col·locar les pàgines alhora de treballar amb el programa necessari (Adobe InDesign CS4).

També s'ha de tenir en compte l'escollida dels diferents elements arquitectònics de cada poble i l'anàlisi d'aquests; hi haurà dos anàlisi, l'anàlisi complet, el que estarà situat al dossier, i una explicació breu de la seva història, situada a la guia; hi haurà una explicació per a cada element arquitectònic.

2. Tria de les diferents parts de la guia

El procés de creació d'una guia comporta molta feina, sobretot organització i unes pautes per tal de no canviar l'estructura d'aquesta.

Hem de tenir en compte la quantitat o número de pàgines, format en el que estarà realitzada, A4, A5, B5... Estructura de les parts, nom del poble, mapes, imatges, text... complements a afegir per tal de que sigui dinàmica i que cridi l'atenció, sagnats de colors per tal de diferenciar per pobles o per característiques, formes agradables, colors vius..., i finalment com col·locar les pàgines alhora de treballar amb el programa necessari (Adobe InDesign CS4), ja que per començar s'han de marcar unes pautes necessàries, mida del full, número de pàgines, nombre de columnes...

En el cas de la guia he utilitzat un format de A5, ja que d'aquesta manera és molt més portable i fàcil de manejar, ja que l'objectiu és que la gent la porti per tal d'informar-se del què va a visitar i no sigui una eina carregosa.

El número de pàgines pot variar però és d'un total de 122 incloent-hi la portada i contraportada.

La seva estructura consta de:

- Portada
- Agraïments
- Pròleg
- Índex
- Mapa del Lluçanès
- Introducció
- Alpens*
- Lluçà* / Sta. Eulàlia de Puig-oriol*
- Olost* / Sta. Creu de Jutglar*
- Oristà* / La Torre d'Oristà*
- Perafita*
- Prats de Lluçanès*
- St. Agustí de Lluçanès*

- St. Bartomeu del Grau*
- St. Boi de Lluçanès*
- St. Feliu de Sasserra*
- St. Martí d'Albars*
- Sta. Maria de Merlès*
- St. Martí de Sobremunt*
- Glossari
- Contraportada

* Cada poble conté:

- Nom del poble
- Mapa del poble
- Llocs a comentar
- Més informació:
- Telèfons interès
- Adreces interès
- Altres.

3. Tria dels diferents elements arquitectònics

ALPENS

Església Parroquial de Santa Maria d'Alpens

Sant Pau del Colomer

Església de Sant Pere de Serrallonga

El Manelic

L'Arbre de Vulcano

Sant Joan del Graell

Nucli històric de forja: picaportes, reixes, baranes, fanals...

LLUCÀ

Capella de Sant Vicenç

Conjunt arquitectònic de Lluçà

Església de Sant Cristòfol de Borrassers

Església Parroquial de Santa Eulàlia de Puigoriol

Sant Quirze de Tordelespar

Sant Climent de la Riba

OLOST

Ermita de Sant Adjutori

Església Parroquial de Santa Maria d'Olost

Església Parroquial de Santa Creu de Jutglar

Ermita de Santa Magdalena de la Tria

Sant Gil de la Vila

Sant Andreu de Tresserres

ORISTÀ

Capella de Sant Nazari de la Garriga

Església Parroquial de Sant Andreu d'Oristà

Castell de Tornamira

Cripta preromànica

Església Parroquial de Santa Maria de la Torre

Capella de la Mare de Déu dels Dolors
Castell d'Olost

PERAFITA

Ermita de Santa Margarida de Vilaltella
Església Parroquial de Sant Pere de Perafita
Sant Antoni Abat de les Heures
Mare de Déu del Remei

PRATS DE LLUÇANÈS

Capella de la Bonasort
Església de Sant Andreu de Llanars
Capella de Santa Eulàlia de Pardines
Església Parroquial de Sant Vicenç
Església de Santa Llúcia de Quer
Santuari de Lourdes
Sant Marçal
Sant Sebastià
Castell del Quer

SANT AGUSTÍ DE LLUÇANÈS

Església Parroquial de Sant Agustí
Santuari de la Mare de Déu dels Munts
Església Sant Genís

SANT BARTOMEU DEL GRAU

Església Parroquial de Sant Bartomeu
Església de Sant Jaume d'Alboquers
Església Vella
Església de Sant Genís Sadevesa
Església de Sant Jaume de Fonollet

SANT BOI DE LLUÇANÈS

Església Parroquial de Sant Boi
Església de Sant Salvador de Bellver
Església de Sant Miquel de Gallifa
Ermita de Sant Roc
El Roure de la Senyora
El Barri Antic
La Font de la Prada

SANT FELIU SASSERRA

Capella de Santa Magdalena
Església Parroquial de Sant Feliu Sasserra
La Casa del Consell
Castell de Sacirera

SANT MARTÍ D'ALBARS

Església Parroquial de Sant Martí d'Albars
Pont Medieval del Molí del Pont

SANTA MARIA DE MERLÈS

Església Parroquial de Santa Maria de Merlès
Sant Martí de Merlès
Sant Pau de Pinós
Santa Maria de Pinós
Sant Miquel de Terradellas

SOBREMUNT

Església Parroquial de Sant Martí
Santa Llúcia de Sobremunt

4. Anàlisi de contingut dels elements arquitectònics

ALPENS

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 13'8 km² i 312 habitants. És a la zona septentrional del Lluçanès. Els conreus principals són de cereals, patates, llegums, moresc, que es complementen amb la ramaderia bovina. Afició amb la tècnica de la forja.

Església Parroquial de Santa Maria d'Alpens

Església Parroquial de Santa Maria d'Alpens

Església. Caràcter religiós. Privada.

Nucli urbà. Plaça de l'Església, 4. Alpens.

Segle: XVI – XIX.

Estil: Barroc – Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, maó, ferro forjat...

Mitjanes dimensions

L'estat actual de l'edifici és bo; va ser restaurat entre el 1840 i 1845, ja que s'havia cremat durant la Guerra Carlina.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Alpens:

Telèfon: 938578075

Fax: 938578032

Correu: alpens@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Santa Maria d'Alpens es troba situada a la plaça de l'església al capdamunt del carrer Graell, a l'oest de la plaça Major.

Circumstàncies històriques:

Es troba documentada des del segle XI, ha patit diferents transformacions i va ser l'any 1074 quan fou reformada del tot. Ha tingut la funció de parròquia des d'aquest mateix any, fins a l'actualitat.

Durant la primera Guerra Carlina 1833 - 1840 l'església fou cremada, i entre el 1840 - 1845 fou restaurada.

L'església Parroquial de Santa Maria d'Alpens actualment és d'estil Barroc - Neoclàssic, modificada. És de mitjanes dimensions.

A causa de les diferents fases de construcció està construïda per diferents formes; en la qual hi podem observar una gran variació de materials.

La façana principal conté el campanar i la capella principal amb teulada de doble vessant amb coronament corbat.

En aquesta hi observem una gran porta d'accés, d'arc rebaixat adovellat emmarcada amb pedra i decorada amb pilars de pedra als laterals, amb capitells i entaulament coronat per dos pinacles als extrems, i una fornícula central.

A part d'aquesta entrada, en trobem una altra al sud-oest, una de lateral.

També hi observem una finestra emmarcada amb pedra i un rosetó central, emmarcat amb pedra i al centre d'aquest un monograma de Maria dins un cercle.

El campanar està situat a la part esquerra, de planta rectangular, està construït amb maçoneria de pedra irregular, amb grans carreus que delimiten les cantonades.

Té dues finestres emmarcades amb pedra i coronades amb arc de mig punt.

La façana sud-oest hi ha un porta i una finestra a la part superior, totes dues emmarcades amb pedra.

La façana nord-est conté dos cossos adossats la sagristia, amb teulada d'una vessant i, la capella Fonda amb teulada de doble vessant.

A l'interior hi podem observar:

- Un rellotge de ferro forjat, del segle XVI.
- L'Altar Major de Santa Maria d'Alpens, del segle XVIII.
- La capella de la mare de Déu del Carme, del segle XVIII.
- La Capella del Sagrat Cor, segles XVI-XX.
- Capella baptismal de Santa Maria d'Alpens, del segle XIX.

La seva il·luminació és escassa.

Anècdota:

El 9 de juliol del 1873, des del campanar de l'església es creu que es va disparar a Josep Cabrinetty, un brigader. D'aquesta manera és com els Carlins van guanyar la batalla d'Alpens.

Església de Sant Pau del Colomer

Església de Sant Pau del Colomer

Església. Caràcter religiós. Privada.

Sector sud-est del terme municipal.

Segle: XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, morter, maçoneria, fusta, pintures modernes...

Petites dimensions

L'estat actual de l'edifici és bo; va ser reformat després del 1939.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Alpens:

Telèfon: 938578075

Fax: 938578032

Correu: alpens@diba.es

Localització:

L'església de Sant Pau del Colomer està ubicada a 150 metres a l'est del Colomer. S'accedeix a la petita capella a través d'una plataforma circular, des del que surten dues escales de pedra.

Circumstàncies històriques:

Es troba documentada del 1190, quan Pere Bernat de Terrades va cedir al seu fill Arnau de Sant Pau, diverses peces de terra prop del mas; a partir del 1600 el nom de Terrades fou substituït pel de Colomer.

Al segle XVIII va patir una serie de modificacions. Al 1737 es va refer el portal i es va traslladar del mur de ponent al mur nord. Més tard l'any 1887 es va construir una sagristia.

Durant la Guerra Civil 1936 – 1939, va ser saquejada, tot i que va tornar al culte després del 1939.

Els propietaris del mas Colomer han arranjat l'església amb diverses obres que van consistir en refer i apujar voltes, folrar amb pedra picada tot l'interior i fer un petit campanar d'espadanya, així com diversos agençaments en l'aspecte exterior de l'església.

L'església de Sant Pau del Colomer és d'estil Romànic, és de petites dimensions.

La façana oest conté l'absis, la seva nau és de planta regular i l'absis semicircular. És decorada amb pintures modernes de Pau Macià i Pons.

Té una teulada de doble vessant, el campanar és reformat, amb teulada de doble vessant i una obertura per cada costat d'arc de mig punt.

Conté una petita campana, i el campanar es troba sustentat per dues mènsules decorades amb un escut d'un castell. Presenta cantonades diferenciades per carreus de grans dimensions.

La façana principal, orientada al sud, conté l'accés principal, emmarcat amb pedra i, amb una data inscrita a la llinda (17+37).

Sobresurt un porxo enllosat amb teula d'una vessant, sostingut amb bigues i llates de fusta, té quatre pilars octagonals de pedra.

La sagristia està construïda amb maçoneria de pedra i teulada de doble vessant. Té una obertura en forma de creu grega.

A la façana esta es pot veure un absis semicircular, i, una petita finestra de doble esqueixada d'arc de mig punt.

La façana nord no presenta cap obertura i la façana oest, conté un òcul, reformat de pedra.

Un mur de pedra no molt alt envolta l'església.

La seva il·luminació és escassa.

Església de Sant Pere de Serrallonga

Església de Sant Pere de Serrallonga.

Església. Caràcter religiós. Privada.

Sector nord-oest del terme municipal.

Segle: X-XIX.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, morter, fusta, pintura de calç...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; va ser restaurada pel servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona al 1998-1999.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar les claus a la Fonda.

Més informació Ajuntament d'Alpens:

Telèfon: 938578075

Fax: 938578032

Correu: alpens@diba.es

Localització:

L'església de Sant Pere de Serrallonga es troba situada a l'extrem nord-occidental del terme municipal. Als afores del poble.

Circumstàncies històriques:

Documentat els anys 938 i 982 d.C. com a propietat de Matamala que posseïa el monestir de Ripoll; més tard, el nom de Vilallonga va passar a anomenar-se Serrallonga (nom d'un mas proper a aquesta) i a tenir el títol de Parròquia.

Va ser un dels primers temples de repoblació erigit per fixar la població en aquell territori i tenia la categoria de parròquia.

Documents dels segles XII-XIII esmenten l'església; al segle XIV es creu que va perdre la categoria de parròquia i va passar a ser sufragània de la parròquia de Santa Maria d'Alpens.

Del s. XII al XIII es fan diverses reformes, que es reprendran els s. XVIII al XIX. No tornarà a ser fins l'any 1964 que es prengui interès en mantenir o conservar l'església.

Actualment es poden veure les diverses reformes. El 7 de maig de 1989 l'Ajuntament d'Alpens va demanar un ajud a la Diputació de Barcelona i el 16 de maig de 1999 es va celebrar el fi de les obres de restauració i la recuperació d'una vella tradició.

L'església de Sant Pere de Serrallonga és d'estil Romànic, va ser restaurada entre els anys 1998-1999. És una església de petites dimensions, de planta típica preromànica, una sola nau rectangular; amb un absis o santuari gairebé quadrat.

Tots els murs són de pedra de diferents aparells i textures, amb teulada de doble vessant.

L'absis té acoblat un cos rectangular amb funcions de sagristia.

A la façana de ponent hi ha una fossa on s'hi han enterrat els veïns des del segle X fins el XIX.

Per entrar a l'interior s'accedeix a través d'una porta d'arc de mig punt, romànica, també hi ha dues finestres, una de mig punt a la nau i una altra a l'absis reformada actualment.

A la façana de llevant hi ha una finestra preromànica i una altra a la sagristia.

A la façana de ponent hi ha un campanar; i una finestra rectangular moderna.

A l'interior, hi ha el pas coronat, recolzat sobre impostes monolítiques senzilles, típiques de l'arquitectura preromànica.

El presbiteri conserva el seu aspecte inicial (s. X): volta i murs revestits amb morter i pintura de calç.

Al costat de l'evangeli hi ha l'accés a la sagristia (s. XVIII) la qual conserva la porta original.

Als murs hi ha dos arcs de punt rodó, per tal que estiguin més reforçats.

El terra té tres nivells, l'original del segle X, l'original del segle XII i el del segle XVIII.

El Manelic

El Manelic.

Escultura mística urbana. Escultura exempta dempeus. Ornamental. Pública.

Nucli urbà. Plaça Joan Prat i Roca. Alpens.

Segle: XX , 1972.

Estil: Contemporània.

Autor: Joan Prat i Roca.

Materials emprats: Pedra, Ferro forjat i ceràmica.

Petites dimensions.

L'estat actual de l'escultura és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Alpens:

Telèfon: 938578075

Fax: 938578032

Correu: alpens@diba.es

Localització:

Al centre de l'antiga plaça del Pou Comú. Al nucli urbà.

Circumstàncies històriques:

A Joan Prat, sempre li havien agradat els dramaturgs Maragall, Carner i Guimerà, en va extreure un esquema de l'escultura instal·lada a Montjuïc. Aquesta escultura representa el protagonista de l'obra d'Àngel Guimerà "Terra Baixa", que té les característiques del pastor de muntanya.

El Manelic és una escultura contemporània, de petites dimensions. Va ser realitzada pel ferrer del poble Joan Prat i Roca l'any 1972. Està situada sobre una base de pedra, antigament una font. Conté una placa de ceràmica en reconeixement a la donació d'aquesta escultura al poble.

L'escultura està vestida amb barretina, faixa, bastó, capa i, espadenyes de set betes.

Està situada sobre uns suports recargolats amb decoracions. (Caps de dracs).

Església de Sant Joan del Graell

Església de Sant Joan del Graell.

Església. Caràcter religiós. Privada.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XVIII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, maó, fusta, ferro forjat...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; hi ha hagut algunes reformes.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Alpens:

Telèfon: 938578075

Fax: 938578032

Correu: alpens@diba.es

Localització:

L'església de Sant Joan del Graell està situada a 50 metres de la masia del Graell, a sobre un turó, amb precioses vistes.

Circumstàncies històriques:

Va ser construïda entre el 1714 i el 1719. Actualment encara té ús religiós en circumstàncies especials i particulars.

L'església de Sant Joan del Graell és eclèctica, de petites dimensions.

Té un absis quadrat orientat al sud-est, de planta rectangular i teulada de doble vessant.

Els murs són de pedra irregular, amb carreus que delimiten les cantonades.

La façana principal, orientada al nord-est, té una única obertura, la porta d'accés que és emmarcada amb pedra, podem observar un senzill i decorat sòcol a la part inferior i a les cantonades. A la part superior s'hi poden observar dues llindes amb inscripció.

La porta de fusta té un picaporta i sis frontisses de ferro forjat.

La façana sud-oest té una finestra a la part dreta d'arc de mig punt i està emmarcada amb pedra.

La façana sud-est és la part de l'absis i no té cap obertura. Ha estat reformada amb maó.

La façana nord-est té la sagristia, amb teulada d'una sola vessant. Aquesta part està construïda amb pedra irregular. També conté un sortidor d'aigua de pedra i una petita finestra.

L'Arbre Vulcano

Arbre Vulcano.

Escultura mística urbana. Escultura exempta. Ornamental. Pública.

Darrera la fàbrica vella. Alpens.

Segle: XXI.

Estil: Contemporània.

Autor: Conjunts de ferrers.

Materials emprats: Ferro forjat.

Petites dimensions.

L'estat actual de l'escultura és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Alpens:

Telèfon: 938578075

Fax: 938578032

Correu: alpens@diba.es

Localització:

L'Arbre Vulcano es troba situat a darrera la fàbrica vella, a sota d'aquesta hi ha un ampli pàrquing.

Circumstàncies històriques:

Va ser realitzada ja que a Alpens hi ha una àmplia tradició per la forja. Aquesta

escultura ha estat realitzada amb el suport de molt ferrers, que creaven les seves peces i les unien per tal de realitzar l'arbre.

L'Arbre Vulcano és una escultura contemporània, de petites dimensions.

Va ser realitzada per un conjunt de ferrers, a la fira d'Alpens. Està situada sobre una plataforma de formigó; les seves arrels es claven en aquesta.

Està format per vint-i-sis barres de ferro que van des de l'arrel fins al capdamunt de la copa de l'arbre.

A la part superior hi ha diferents ornaments: fulles, claus, "llangardaixos", ocells "àguila"...

És una escultura exempta molt treballada i on es pot observar una gran coordinació a l'hora del muntatge.

És una obra molt senzilla però alhora molt complerta a simple vista; obre les portes a la imaginació de cadascun dels visitants.

LLUÇÀ

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 53 km² i 255 habitants. És situat entre la riera de Merlès i la riera de Lluçanès. L'agricultura, totalment de secà, és destinada principalment al conreu de cereals (blat de moro), farratge i patates. La ramaderia bovina i porcina hi predominen.

Capella de Sant Vicenç

Capella de Sant Vicenç

Capella. Caràcter religiós. Privada.

Al nord - est del nucli urbà.

Segle: XI.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Lluçà:

Telèfon: 938554062

Fax: 938554042

Correu: llusa@diba.es

Localització:

L'església de Sant Vicenç es troba situada dalt del turó del castell.

Circumstàncies històriques:

Apareix documentada els anys 988 i 1006 quan hi foren jutjats els testaments sacramentals dels senyors del castell: Sunifred I i Guisad I. És una església del segle XI, de planta circular, tipologia de les quals en queden pocs exemples a Catalunya.

Va ser la capella dels senyors del castell i començà el seu declivi amb la decadència del castell. Al segle XV hi va desaparèixer el culte.

La capella de Sant Vicenç fou restaurada fa pocs anys per tal de preservar-la.

L'església de Sant Vicenç és romànica, de petites dimensions. Consta d'una sola nau de planta circular, té un petit portal cap a ponent, i un absis a llevant. Les seves mides són sis metres i mig de diàmetre i una alçada en el seu centre de cinc metres. La nau és coberta amb una cúpula circular i l'absis està cobert amb volta de quart d'esfera. L'edifici està construït amb petits carreus ajuntats amb morter; de mides uniformes, tot i que s'aprecia un canvi a la part inferior, ja que els carreus són més grans.

La porta situada a l'oest és d'arc de mig punt, a l'est, prop de l'absis hi ha dues finestres de doble esqueixada.

Conjunt arquitectònic de Lluçà

Conjunt arquitectònic de Lluçà, església de Santa Maria de Lluçà

Església. Caràcter religiós. Privada.

Sector central del nucli urbà.

Segle: XI.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Lluçà:

Telèfon: 938554062

Fax: 938554042

Correu: llusa@diba.es

Localització:

L'església de Santa Maria de Lluçà es troba al peu del castell de Lluçà.

Circumstàncies històriques:

L'església de Santa Maria de Lluçà es va consagrar el 22 de maig de l'any 905 d.C. Cap al 1170 i 1190 ja es va fer una reedificació. Es va convertir en un temple més gran que, amb moltes modificacions, és el que ens ha arribat als nostres dies. Actualment conserva la majoria de frescos i pintures, del s. XI, així com alguna escultura de gran valor. Les seves obres formen un conjunt importantíssim del Romànic Català.

L'església de Santa Maria de Lluçà forma part del conjunt canonical del monestir de Lluçà. És romànica de grans dimensions. Consta d'una sola nau, amb un absis semicircular al costat est. Prop de l'absis, als murs nord i sud hi han dues capelles que formen una mena de transsepte. La capella nord va ser destruïda l'any 1765 i s'hi col·locà la capella del

Santíssim.

Hi ha una sagristia afegida al segle XVII, entre l'absis principal i l'absidiola.

La porta principal es troba a l'oest, i la façana actual és barroca; la porta és de fusta i conserva la ferramenta romànica original. L'església comunica amb el claustre a través d'una porta oberta l'any 1967.

El campanar és d'estil barroc, de planta quadrada, hi ha finestres de forma romànica, però són modernes.

Conjunt arquitectònic de Lluçà

Conjunt arquitectònic de Lluçà, Claustre de Lluçà.

Claustre. Caràcter religiós. Privada.

Sector central del nucli urbà.

Segle: XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Lluçà:

Telèfon: 938554062

Fax: 938554042

Correu: llusa@diba.es

Localització:

El claustre de Lluçà es troba situat al monestir de Lluçà al sud de l'església de Santa Maria.

Circumstàncies històriques:

El claustre de Lluçà data del segle XII, és romànic i és de planta irregular i de

proporcions reduïdes.

El claustre de Lluçà és romànic de petites dimensions. Està format per quatre galeries de desigual llargada, té 18 arcs sostinguts per 22 columnes amb 22 capitells.

La decoració està formada per temes vegetals i de bestiar, que recorden els models de claustre de Ripoll.

A cada cantonada hi ha una pilastra massissa que limita cada galeria, d'aquestes en surt una arcada cap al vèrtex de les parets laterals, la qual fa que hi hagi un suport cap als murs que l'envolten.

Al llarg de tot el terra del claustre hi han tombes antropomorfes que s'estenen pel seu voltant: església, absis, part posterior del claustre.

Es veu molt clara la diferència de que el claustre i l'església no es van construir al mateix moment.

Església de Sant Cristòfol de Borrassers

Església de Sant Cristòfol de Borrassers.

Església. Caràcter religiós. Privada.

Sector nord -est del nucli urbà.

Segle: XVIII

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; tot i que l'anterior fos del s. XI – XII, es feren grans renovacions al segle XVIII.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Lluçà:

Telèfon: 938554062

Fax: 938554042

Correu: llusa@diba.es

Localització:

L'església de Sant Cristòfol de Borrassers es troba situada al nord-est del nucli urbà de Santa Eulàlia de Puig-oriol.

Circumstàncies històriques:

Les primeres notícies de l'església són del 1062, quan s'esmenta com a parròquia. La campana feta l'any 1768 es guarda a l'església parroquial des del 1986 i cada any per Sant Cristòfol s'hi celebra una missa.

L'església de Sant Cristòfol de Borrassers és eclèctica, de petites dimensions. De l'antiga edificació podem observar-ne fragments de mur situats prop del temple, i altres que s'aprofitaren per la nova construcció del portal.

A partir de les restes no se'n pot deduir la planta, però es creu que podria ser d'una sola nau, amb un absis semicircular a l'est.

Els murs són diferenciats per carreus de mitjanes dimensions.

L'església actual presenta una sola nau, amb una sagristia adossada a la seva dreta.

La façana principal, orientada a l'oest conté l'accés principal d'arc de mig punt; damunt d'aquest hi ha un òcul; i la façana és coronada per un campanar d'espada d'un sol ull.

Davant de l'església hi ha un antic cementiri emmurallat amb pedra i tancat per una porta de ferro.

Església Parroquial de Santa Eulàlia de Puigoriol

Església Parroquial de Santa Eulàlia de Puigoriol.

Església. Caràcter religiós. Privada.

Al nord del nucli urbà.

Segle: XVII – XVIII.

Estil: Barroc.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo, ha estat reformat després de la Guerra Civil.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Lluçà:

Telèfon: 938554062

Fax: 938554042

Correu: llusa@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Santa Eulàlia es troba situada al nord del nucli urbà.

Circumstàncies històriques:

Apareix esmentada en la consagració de l'església de Lluçà, realitzada l'any 905 d.C.

Ha patit poques modificacions durant la seva història, tot i que el 1916 s'hi va afegir la capella del Santíssim Sagrament, i després de la Guerra Civil es va haver de reparar els desperfectes.

Actualment es troba en culte.

L'església Parroquial de Santa Eulàlia de Puigoriol, és d'estil barroc, de mitjanes dimensions. Consta d'una nau, amb tres capelles laterals a cada banda.

Els murs són de pedra amb cantonades diferenciades per carreus de grans dimensions.

La façana principal, orientada a l'oest, conté l'accés principal emmarcat amb pedra i amb una llinda situada a la part superior, que conté la data de 1855 i una creu. Sobre del portal hi ha una fornícula amb la imatge de Santa Eulàlia i més amunt un rosetó, a dalt de tot podem observar un petit òcul emmarcat amb maó.

A la part sud hi ha adossada la rectoria i a l'extrem nord – est es troba la capella del Santíssim. El campanar és de planta quadrada, coronat amb balustrada.

Capella de Sant Quirze de Tordelespar

Capella de Sant Quirze de Tordelespar.

Església. Caràcter religiós. Privada.

Sector nord del terme municipal.

Segle: XII.

Estil: Romànic

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és dolent; actualment es troba en runes, només en resta l'absis.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Lluçà:

Telèfon: 938554062

Fax: 938554042

Correu: llusa@diba.es

Localització:

L'església de Sant Quirze de Tordelespar es troba situat sobre un turó a l'est del mas de la Tor de l'Espà al nord del terme municipal.

Circumstàncies històriques:

Apareix documentada l'any 1171, quan el senyor del terme Pere de Lluçà donà les primícies de la capella i dels masos.

Durant el s. XIII es va veure afavorida pels llegats testamentaris dels comarcans durant el 1229 i 1247.

El 1626 la capella estava en runes; i el 1648 es tornà a edificar, quedant com a capella del mas, situació que conserva actualment.

Va ser restaurada al s. XVIII - XIX i actualment es troba en runes i sense culte.

L'església de Sant Quirze de Tordelespar és romànica, de petites dimensions. L'actual església és del s. XVII tot i que conserva l'antic absis romànic. Els murs són de pedra

amb cantonades diferenciades per carreus. L'absis presenta una finestra de doble esqueixada. Des de l'interior de l'absis i al cantó dret de la finestra es pot observar el relleu d'una figura humana.

Al segle XVII, es reedificà tota l'església, i aquesta és l'actual, que consta d'una sola nau acabada en presbiteri.

La façana principal conté el portal d'accés emmarcat amb pedra, a sobre hi ha un òcul també emmarcat amb pedra i la façana és coronada per un campanar d'espadanya de dos ulls.

La façana oest conté dos contraforts i a la part est hi trobem l'absis romànic. La façana nord és cega.

Capella de Sant Climent de la Riba

Capella de Sant Climent de la Riba.

Capella. Caràcter religiós. Privada.

Sector nord - oest del terme municipal.

Segle: XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és dolent; ja que està en runes.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Lluçà:

Telèfon: 938554062

Fax: 938554042

Correu: llusa@diba.es

Localització:

La capella de Sant Climent de la Riba es troba a un punt elevat dins la vall de la

riera de Merlès.

Circumstàncies històriques:

Del temple romànic de Sant Climent, edificat a principis del s. XI, s'ha anat modificat amb el temps i avui dia es possible trobar-ne restes originals en alguns fragments de mur.

Actualment es troba sense culte.

La capella de Sant Climent de la Riba és romànica de petites dimensions. Consta d'una sola nau acabada en presbiteri i amb una sagristia afegida a la part dreta, que conté una petita finestra. El cementiri situat al costat està emmurallat per pedra amb una porta de ferro que el tanca. Els murs són de pedra amb cantonades diferenciades per carreus de grans dimensions.

La façana principal orientada a l'oest conté el portal d'accés d'arc de mig punt i a damunt hi ha una finestra esqueixada amb coronament d'arc de mig punt. És coronat per un campanar d'espadanya de dos ulls, actualment destruït.

OLOST

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 29'4 km² i 1199 habitants. És situat a l'altiplà del Lluçanès, format per les valls de les rieres Gavarresa i de Lluçanès. El territori és molt accidentat i en bona part recobert de bosc. Els principals conreus són els de cereals (blat i ordi), que es complementen amb la ramaderia (bestiar boví, porcí i oví) i la cuniculicultura.

Església Parroquial de Santa Maria d'Olost

Església Parroquial de Santa Maria d'Olost.

Església. Caràcter religiós. Privada.

Plaça Major s/n. Nucli urbà. Olost.

Segle: XVIII.

Estil: Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta, pintures policromes...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; ha estat restaurat varies vegades.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Olost:

Telèfon: 938880211

Fax: 938880552

Correu: olost@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Santa Maria d'Olost és situada al centre del nucli urbà d'Olost, a la Plaça Major.

Circumstàncies històriques:

L'església d'Olost era del segle X, però es va refer al segle XI; al segle XII és va tornar a refer ampliant la construcció de les capelles laterals.

Al segle XVIII es va veure la necessitat de construir-la de nou i a finals del segle XIX es van tornar a fer millores. Després de la Guerra Civil es va tenir que restaurar l'interior ja que havia estat saquejada.

L'església Parroquial de Santa Maria d'Olost és Neoclàssica, ha viscut diverses modificacions al llarg del temps. És de grans dimensions.

Consta d'una espaiosa nau central amb capelles laterals i un ampli presbiteri.

En el seu interior, a la part de la capella Santíssima, es troba decorada amb pintures policromes.

Està construït amb murs de pedra i amb cantonades diferenciades per carreus.

La façana principal, conté una gran porta d'accés, d'arc rebaixat, emmarcat amb pedra.

Damunt d'aquest hi ha una placa amb la representació de l'Assumpció de Maria. Al costat hi ha dues falses pilastres amb sòcol, amb capitells ornamentats amb fulles, que aguanten

un fris que conté una inscripció: <<DOMUS DEI ET PORTA COELI>>. I a sobre una mitja rosassa.

Hi ha dos campanars de planta octogonal acabats en balustrada, amb quatre finestres. Entre els campanars hi podem observar una creu del 1910.

A la façana est hi ha un òcul emmarcat amb maó, situat sota la teulada.

A la façana nord hi ha la capella del Santíssim del segle XIX; amb quatre contreforts i una finestra entremig de cada un.

La il·luminació és bona.

Ermita de Sant Adjutori

Ermita de Sant Adjutori.

Ermita. Caràcter religiós. Privada.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XVIII-XIX.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta, maó, vidre...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; Va ser restaurat després de la Guerra Civil.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Olost:

Telèfon: 938880211

Fax: 938880552

Correu: olost@diba.es

Localització:

L'ermita de Sant Adjutori es troba situada al damunt d'un turó, anomenat Sant Adjutori, a la part sud-oest del poble.

Circumstàncies històriques:

Va caldre restaurar-la després de la Guerra Civil per tal de retornar-li el culte.

L'ermita de Sant Adjutori és eclèctica, de petites dimensions i ha sofert modificacions després de la Guerra Civil.

Està formada per l'ermita, que està al costat de la casa dels ermitans, actualment vivenda i restaurant.

Des de l'exterior no es pot observar cap tret religiós, ja que forma part de la mateixa estructura de la casa.

És de planta rectangular amb teulada de doble vessant i amb murs de pedra.

La façana principal conté el portal d'accés emmarcat amb pedra, sobre d'aquest hi ha dos balcons emmarcats amb pedra i a la llinda del balcó hi ha una inscripció: 1714 amb una creu i AVE MARIA. A les golfes hi ha dues finestres de menors dimensions emmarcades amb pedra.

A la part dreta hi ha acoblada l'ermita, amb un portal d'accés emmarcat amb pedra, hi ha una llinda amb la inscripció: 1880.

A dins hi ha una imatge de Sant Adjutori protegida per un vidre, i a la part superior una petita finestra emmarcada amb pedra.

La nau de la capella està coberta amb volta de mig punt.

La façana est conté tres alts contraforts i una petita part amb teulada d'una vessant, construït de pedra i amb una obertura emmarcada amb maó.

La façana nord conté diverses obertures, emmarcades amb pedra, un pou i, un abeurador.

La façana oest conté una part que sobresurt, amb teulada d'una vessant i dues obertures una al sud i una a l'oest. El primer pis té dues finestres emmarcades amb pedra; i a la part superior quatre finestres de menors dimensions.

Església de Santa Magdalena de la Tria

Església de Santa Magdalena de la Tria.

Església. Caràcter religiós. Privada.

Sector oest del terme municipal.

Segle: XIII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta, arrebossat, lligat amb calç i pintat.

Petites dimensions

L'estat actual de l'edifici és regular; ja que té problemes estructurals, els murs van caient.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Olost:

Telèfon: 938880211

Fax: 938880552

Correu: olost@diba.es

Localització:

L'església de Santa Magdalena de la Tria es troba situada sobre un turó a 90 metres a l'est de la masia de la Tria.

Circumstàncies històriques:

Inicialment pertanyia a Oristà i després va passar a formar part d'Olost.

Està documentat des del segle XI. Començà sent només una torre de vigilància.

Més endavant, esdevingué un castell pròpiament. Durant la guerra dels remences, el segle XV, va ser cremat i gairebé destruït. Poc després va ser reconstruït. Durant una època, el castell va funcionar com a hostal. De l'edifici antic, se'n conserva actualment la torre.

L'església de Santa Magdalena de la Tria és romànica, de petites dimensions.

És molt senzilla, té una sola nau rectangular, la seva coberta és de doble vessant i els murs són de pedra.

La façana principal, conté una porta d'arc de mig punt; també conté un campanar.

A cada façana lateral hi ha dos contraforts per tal de reforçar les parets.

Actualment es troba a terra una part del mur central deixant una obertura en la que s'observa la volta interior.

A la façana sud hi havia l'antiga porta principal del temple, d'arc de mig punt, que està

tapada.

La part de l'absis, té una finestra doble, d'arc de mig punt, també tapada.

Capella de Sant Gil de la Vila

Capella de Sant Gil de la Vila.

Capella. Caràcter religiós. Sense ús a l'actualitat. Privada.

Sector nord del terme municipal.

Segle: XVIII- XIX.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta, maó, ferro forjat, peces de ceràmica.

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís al masover.

Més informació Ajuntament d'Olost:

Telèfon: 938880211

Fax: 938880552

Correu: olost@diba.es

Localització:

La capella de Sant Gil de la Vila es troba situada uns metres al nord de la Vila.

Circumstàncies històriques:

Primerament formava part de la Parròquia de Santa Maria d'Olost. Actualment està dins el conjunt arquitectònic de la Vila.

S'utilitzava per a celebracions familiars i un cop l'any per la celebració de l'aplec de Sant Gil.

La capella de Sant Gil de la Vila és eclèctica, de petites dimensions.

Té una planta rectangular, amb un absis semicircular, aquest està decorat amb arcuacions

cegues. Hi ha una finestra esqueixada emmarcada amb maó, un òcul i dues finestres d'arc de mig punt que corresponen a la sagristia.

Els murs són de pedra i trossos de ceràmica. La teulada és de doble vessant i a sobre d'aquesta hi ha un petit campanar d'una sola arcada i una creu de ferro a la part superior.

Església de Sant Andreu de Tresserres

Església de Sant Andreu de Tresserres.

Església. Caràcter religiós. Sense ús a l'actualitat. Privada.

Sector nord-est del terme municipal.

Segle: XVIII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta.

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és dolent; està abandonada, està apunt de derruir-se.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Olost:

Telèfon: 938880211

Fax: 938880552

Correu: olost@diba.es

Localització:

L'església de Sant Andreu de Tresserres està situada a vint metres de la masia de Tresserres.

Circumstàncies històriques:

Sempre ha estat vinculada a la Parròquia d'Olost, les primeres notícies són del 1241. L'any 1687, el bisbe Pasqual, va comprovà que estava en ruïnes, però devia ser reparada i així ha pogut arribar a l'actualitat, tot i que actualment està abandonada.

L'església de Sant Andreu de Tresserres és eclèctica, de petites dimensions.

És de planta rectangular, amb teulada de doble vessant. Està construïda amb murs de pedra.

A la façana principal, hi ha un portal d'arc de mig punt emmarcat amb pedra, es poden observar esquerdes al mur. Antigament hi havia un campanar.

La façana nord està coberta d'heura.

La façana est conté una finestra tapiada.

A la façana sud hi ha una finestra esqueixada.

L'interior de l'església es va aprofitar com a galliner o corral i els murs actuals són d'obra.

Església Parroquial de Santa Creu de Jutglar

Església Parroquial de Santa Creu de Jutglar

Església. Caràcter religiós. Privada.

C. Vell s/n. Nucli urbà de Santa Creu. Olost.

Segle: XVIII.

Estil: Eclèctica.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta, maó...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; ha estat restaurada i/o modificada.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Olost:

Telèfon: 938880211

Fax: 938880552

Correu: olost@diba.es

Localització:

L'església de Santa Creu de Jutglar es troba a un punt elevat del nucli de Santa

Creu, al C. Vell.

Circumstàncies històriques:

Les primeres notícies sobre Santa Creu són del 984: hi apareix l'església de Santa Creu depenent de l'església de Santa Maria d'Olost (el 1878 esdevindrà parròquia independent). Cap el 1733 es va construir una nova església, la que hi ha avui, uns metres apartada de l'antiga.

L'església de Santa Creu de Jutglar és eclèctica, de mitjanes dimensions.

És una església de planta rectangular d'una sola nau, acaba amb un presbiteri i té una capella a cada costat. Els murs són de pedra, amb restes d'arrebossat. La coberta és de doble vessant, al damunt hi ha un campanar (que havia tingut quatre ulls, però que actualment només en té dos ja que la resta han estat tapats.)

La façana principal, té un portal d'accés emmarcat amb pedra amb llinda que data del 1733 i amb una creu gravada en aquesta. Sobre el portal hi ha una fornícula de pedra. A sobre hi ha una petita finestra emmarcada amb pedra.

A la façana oest hi ha una finestra emmarcada amb maó. La façana queda tancada per un mur de pedra que delimita el cementiri, hi ha unes escales de llosa, una de les quals té una inscripció: VAS D / BENE / CIRER / 1751.

La façana nord té una sola obertura emmarcada amb maó que es troba a la sagristia, actualment està tapada.

La façana est conté la rectoria del segle XX. A la dreta hi ha unes escales de pedra que donen accés al campanar i a la sagristia.

Anècdota:

Està situada prop d'unes restes d'una església romànica i de la necròpolis medieval.

ORISTÀ

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 68'5 km² i 591 habitants. S'estén a la vall de la riera Gavarresa, entre el Bages i el Lluçanès. L'agricultura, de secà, és destinada al conreu de cereals (blat, ordi, civada, sègol), també hi ha granges d'aviram i porcí.

Castell d'Olost

Castell d'Olost.

Castell. Patrimoni immoble. Privat (habitatge).

Sector nord-est del terme municipal.

Segle: XVI.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta, vitralls, roca natural...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; restaurat recentment.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís al Senyor del Castell.

Més informació Ajuntament d'Oristà:

Telèfon: 938128006

Fax: 938128132

Correu: orista@diba.es

Localització:

El castell d'Olost es troba situat al nord del terme municipal d'Oristà, al sud del nucli urbà d'Olost, prop de la riera d'Olost.

Circumstàncies històriques:

Mai ha estat una fortificació estratègica, sinó, una residència rural senyorial.

El Castell d'Olost és eclèctic, de grans dimensions.

És de planta rectangular, de tres pisos d'alçada i de teulada de doble vessant.

Els murs són de pedra, i destaca la torre, del segle XV, a la part dreta; i sortit de la façana hi ha un coronament amb merlets refet recentment.

La façana principal té una porta d'arc rebaixat per la qual es pot accedir al primer pis a través d'una escala de pedra i podem observar diverses finestres emmarcades amb pedra.

La façana sud té un portal d'arc de mig punt a la planta baixa, que era l'entrada principal al castell. També podem observar algunes finestres emmarcades amb pedra i més amunt tres espitlleres. Al primer pis hi ha cinc finestres emmarcades amb pedra, i dues d'aquestes estan unides per un balcó. A les golfes hi ha quatre finestres més petites. Davant la façana hi ha un mur de pedra, on hi ha un relleu esculpit d'una figura humana nua.

A la façana est i nord observem que el castell està situat sobre una plataforma de roca natural. Estan formades per teulades d'una sola vessant i amb diverses obertures, a la part més baixa hi han contraforts.

Es troba tot tancat per un mur de pedra.

A davant d'aquest, hi ha un pou de finals del segle XVIII.

Església de Sant Nazari de la Garriga

Església de Sant Nazari de la Garriga.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, arrebossat...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Oristà:

Telèfon: 938128006

Fax: 938128132

Correu: orista@diba.es

Localització:

L'església de Sant Nazari de la Garriga es troba en un punt elevat entre la riera Gavarresa i la riera Sagalés, a l'extrem sud del terme municipal.

Circumstàncies històriques:

L'església fou cremada al 1936, i amb ella el retaule barroc, i les imatges de Sant Nazari i Cels i la Mare de Déu de la Cabeça que hi havia. El mal estat en què va quedar no va permetre celebrar-hi cap més culte.

Al 1976, amb el rector Mn. Àngel Franquesa i Burdó, s'hi va posar un nou altar i noves imatges, que van retornar-li el culte i actualment s'hi celebra missa un cop l'any, cada 28 de juliol.

L'església de Sant Nazari de la Garriga és romànica, de petites dimensions.

És d'una sola nau amb absis semicircular. El seu interior és més baix que l'exterior, per això hi han tres graons. Les parets són de pedra i arrebossat.

La coberta és de volta apuntada a la nau i de quart d'esfera a l'absis, amb teulada de doble vessant.

La façana principal, té un portal d'arc de mig punt i una finestra en forma de creu llatina al damunt, coronada amb un campanar de dos ulls d'arc de mig punt.

Com que no hi havia gaire il·luminació es van fer dues finestres, una a l'absis i una altra al mur.

Anècdota:

Encara es poden observar les restes de l'antiga cel·la de l'ermità i un molí d'oli.

Església Parroquial de Sant Andreu d'Oristà

Església Parroquial de Sant Andreu d'Oristà.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Plaça de l'església, 3. Nucli urbà d'Oristà.

Segle: XVIII.

Estil: Barroc - Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Oristà:

Telèfon: 938128006

Fax: 938128132

Correu: orista@diba.es

Localització:

L'església de Sant Andreu d'Oristà es troba situada al nucli urbà d'Oristà. A la plaça de l'església, nº3.

Circumstàncies històriques:

Amb la Guerra Civil fou saquejada, destruïnt els retaules, imatges, mobiliari..., tot i que el temple no va patir molts danys. La rehabilitació de la cripta-tribuna, descoberta el 1969, s'inaugurà el 1971, on hi van participar paletes del poble.

L'any 1988, es va col·locar al temple un retaule barroc dedicat a la Mare de Déu del Roser, que provenia de l'església Parroquial de Santa Eugènia de Berga.

El 1991 es va arranjar el campanar.

L'església Parroquial de Sant Andreu d'Oristà és d'estil Barroc - Neoclassicista, de grans dimensions.

Consta de tres naus; té dos nivells (descobriments de l'antiga església romànica "Cripta de Sant Andreu d'Oristà."

La nau és espaiosa, sense gaires obertures; acaba amb un presbiteri i a la seva dreta hi ha la capella del Santíssim Sagrament.

Els murs són de pedra i les cantonades estan diferenciades per grans carreus.

La façana principal té un portal d'arc de mig punt emmarcat amb pedra coronat per un arquivau aguantat per dues mènsules de pedra.

Damunt del portal hi ha un òcul emmarcat amb pedra. Al capdamunt hi ha un gran campanar de planta quadrada. Aquest té dos ulls per costat i tres campanes.

La façana nord conté les capelles interiors que sobresurten en aquesta, també hi ha tres finestres petites emmarcades amb pedra. Antigament a davant d'aquest mur hi havia hagut el cementiri.

A la façana oest i sud hi ha adossada la rectoria i el Museu de Terrissa.

Castell de Tornamira

Castell de Tornamira.

Castell. Patrimoni immoble. Privat (habitatge).

Sector central del terme municipal.

Segle: XI - XVIII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, morter de sorra, calç...

Mitjanes dimensions

L'estat actual de l'edifici és bo; s'ha restaurat recentment.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als propietaris.

Més informació Ajuntament d'Oristà:

Telèfon: 938128006

Fax: 938128132

Correu: orista@diba.es

Localització:

El Castell de Tornamira està situat sobre un turó al sud-est de la Torre d'Oristà.

Circumstàncies històriques:

El castell de Tornamira defensava una part de l'antic castell d'Oristà, el qual substituï quan aquest desaparegué desmembrant-se en els castells d'Olost, Tornamira, Toneu, i el de Cirera.

El 1666 el castell ja es documenta com a mas de la parròquia de Sant Andreu d'Oristà.

El Castell de Tornamira és eclèctic, ha rebut varies modificacions; és de mitjanes dimensions.

En un principi era un castell, però passa a ser una masia. Està format per una planta complexa, ja que hi han hagut habitants hi ha estat reformat. Cal destacar una torre circular, que està escapçada al nivell de la teulada; no es veu des de l'exterior ja que està envoltada per l'edificació.

Està construïda amb pedra treballada i aquestes estan unides amb morter de sorra i calç. De les façanes exteriors, ens hem de fixar amb les espitlleres, on podem observar el conjunt defensiu, o la façana principal, amb un portal d'arc de mig punt; un mur de pedra envolta la façana emmarcant l'accés amb graons amples.

La part nord conté un pati per on devien entrar els carros, una cisterna d'aigua i un calabós, excavat sota el nivell de terra.

Anècdota:

Té un calabós sota terra, i un antiquari hi va trobar un "geu" per lligar-hi persones.

Cripta – Tribuna de Sant Andreu d'Oristà

Cripta - Tribuna de Sant Andreu d'Oristà.

Cripta. Caràcter religiós. Privat.

Plaça de l'església, 3. Església de Sant Andreu d'Oristà. Nucli urbà d'Oristà.

Segle: XI - XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra tosca...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; ha estat restaurada després de la Guerra Civil.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Oristà:

Telèfon: 938128006

Fax: 938128132

Correu: orista@diba.es

Localització:

La Cripta – Tribuna, es troba dins de l'església Parroquial de Sant Andreu d'Oristà.
Al nucli del poble.

Circumstàncies històriques:

Les primeres notícies daten del 1589, quan el bisbe Pere Jaime parlà de la cofradia de l'altar de la Mare de Déu del Roser i de l'existència de la cripta.

La Cripta – Tribuna de Sant Andreu d'Oristà és romànica, de petites dimensions.

Està dins de l'església, en una part inferior, la qual s'hi accedeix a través d'unes escales.

Ha estat restaurada, és de planta rectangular envoltada per murs de diferents gruixos, és sostingut per dues fileres de columnes.

El conjunt forma tres naus longitudinals a causa de les rengleres de les columnes, que formen arcs de mig punt cada dos sosteniments i volta creuada cada quatre sosteniments, tots els arcs estan fets amb pedra tosca.

Només una columna i una base de les centrals són les originals del romànic, i també ho són les que estan al mur de llevant.

Al mur nord hi han unes escales que actualment no porten enlloc, però que antigament conduïen a la part superior del conjunt romànic.

A l'última restauració s'hi van afegir finestres de doble esqueixada.

Església Parroquial de Santa Maria de la Torre

Església Parroquial de Santa Maria de la Torre.

Església. Caràcter religiós. Privat.

C. Mn. Riba Pont, 56. Nucli urbà de la Torre d'Oristà.

Segle: XVIII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, ferro, maó...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Oristà:

Telèfon: 938128006

Fax: 938128132

Correu: orista@diba.es

Localització:

L'església de Santa Maria de la Torre es troba situada al nucli urbà de la Torre. Al carrer Mossèn Riba Pont, nº56.

Circumstàncies històriques:

El primer document que hi ha data del 968, es tracta d'una donació de dues vinyes

al monestir de Ripoll. Més tard el 1241, del testament de Guillema Tornamira. Al 1789, es va haver de reformar l'església i fer-la més gran i l'any 1877 se li atorgà la categoria de Parròquia.

El 1936 el temple fou saquejat i es retornà el culte ràpidament al acabar la Guerra Civil.

L'església Parroquial de Santa Maria de la Torre és eclèctica, de mitjanes dimensions.

És de planta rectangular i teulada de doble vessant, està construïda amb murs de pedra, amb carreus ben tallats i col·locats regularment.

La façana principal, conté una portalada rectangular de ferro, emmarcada amb pedra treballada i timpà d'arc de mig punt, a sobre hi ha dues finestres allargades i coronades amb arc de mig punt, a sobre hi ha un timpà.

Al nivell de la teulada hi ha una creu de pedra i dos elements punxeguts als extrems.

La façana oest té cossos adossats amb finestres emmarcades amb maó.

La façana est té la torre del campanar, de planta quadrada, coronada amb teulada de quatre vents i amb un ull per costat d'arc de mig punt.

La façana nord té la rectoria adossada, formada per dues plantes, a la planta baixa hi ha un portal modern, al primer pis hi ha dos balcons i al segon pis hi ha dues finestres.

Capella de la Mare de Déu dels Dolors de la Quintana

Capella de la Mare de Déu dels Dolors de la Quintana.

Capella. Caràcter religiós. Privat.

Sector sud-oest del terme municipal.

Segle: XVIII.

Estil: Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Demanar permís als propietaris.

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament d'Oristà:

Telèfon: 938128006

Fax: 938128132

Correu: orista@diba.es

Localització:

La Capella de la Mare de Déu dels Dolors de la Quintana es troba a uns 25 metres de la masia de la Quintana.

Circumstàncies històriques:

No està documentada de la seva construcció, però es creu que es va construir quan es va fer la última reedificació de la masia.

La Capella de la Mare de Déu dels Dolors de la Quintana és Neoclàssica, de petites dimensions.

És d'una sola nau, coberta amb volta de creueria i amb teulada de doble vessant, amb un absis carrat. És construïda amb pedra i amb grans carreus que delimiten les cantonades.

La façana principal té un portal emmarcat amb pedra. A sobre d'aquest hi ha un arc de descàrrega de lloses i damunt d'aquest un òcul.

A damunt de la teulada, a la part dreta hi ha un petit campanar amb una campana.

La façana oest té un cos adossat, amb teulada d'una sola vessant i una finestra emmarcada amb pedra.

PERAFITA

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 19'6 km² i 407 habitants. És situat a l'altiplà del Lluçanès. La meitat del terme és cobert de bosc i pasturatges.

L'agricultura és de secà, en conreus de cereals (blat, ordi, civada i blat de moro), patates i alfals. Hi predomina l'agricultura i la ramaderia.

Església Parroquial de Sant Pere de Perafita

Església Parroquial de Sant Pere de Perafita.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Plaça de l'església, 12. Nucli urbà de Perafita.

Segle: XVIII.

Estil: Barroc.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; fou restaurada després de la Guerra Civil.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Perafita:

Telèfon: 938530001

Fax: 938530001

Correu: perafita@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Sant Pere de Perafita és situada al nucli del poble, a la Plaça de l'Església, n°12.

Circumstàncies històriques:

Durant la Guerra Civil va ser saquejada, van desaparèixer nombroses imatges i ornaments, un retaule barroc que ocupava tot el fons del presbiteri; fou reparada i rehabilitada molt ràpidament. Als anys noranta es va refer la teulada, es va pintar la nau i es va posar calefacció a l'església.

Entre els anys 1991 – 1993, Joaquim Busquets va executar una notable decoració del presbiteri.

L'església Parroquial de Sant Pere de Perafita és Barroca, però ha estat restaurada, és de grans dimensions.

És un edifici de planta rectangular, d'una sola nau, amb capelles laterals, té un presbiteri al seu extrem est i un campanar octagonal a l'esquerre d'aquest. Té teulada de doble vessant i els seus murs són de pedra amb cantonades diferenciades per carreus.

La façana principal, és barroca i presenta una forma corba coronada amb pilones amb l'extrem de bola. Té un portal d'arc rebaixat emmarcat de pedra, pel qual s'hi accedeix a través de tres graons també de pedra.

A sobre el portal hi podem observar una gran arcada d'arc de descàrrega i al mig hi ha una creu on hi ha representat un Crismó, més amunt hi ha un rosetó emmarcat amb pedra i a sobre d'aquest un òcul petit emmarcat amb pedra.

La façana sud té un portal d'accés a l'extrem esquerre de la façana emmarcat de pedra. A l'extrem dret hi ha dues finestres totes dues emmarcades amb pedra.

La façana est té dues finestres emmarcades amb pedra, col·locades verticalment a l'extrem dret d'aquesta.

La façana nord té sobresortint les capelles, sota la teulada hi podem observar quatre òculs petits.

Església de Santa Margarida de Vilaltella

Església de Santa Margarida de Vilaltella.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XII - XIX.

Estil: Romànic – Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; va ser restaurat als anys 80, segle XX.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Perafita:

Telèfon: 938530001

Fax: 938530001

Correu: perafita@diba.es

Localització:

L'església de Santa Margarida de Vilaltella es troba en un punt elevat prop de la carretera BV-4601. Al sector sud del terme.

Circumstàncies històriques:

Després de la Guerra Civil no va recuperar el culte, es va anar abandonant, i es va ensorrar la volta. L'ant 1988 es va restaurar la capella i es va recuperar l'aplec que es celebra el diumenge més proper a la diada de Santa Margarida que és el 20 de juliol.

L'església de Santa Margarida de Vilaltella és Romànica – Neoclàssica, però ha estat restaurada posteriorment i actualment té aspectes moderns, és de petites dimensions.

És de planta rectangular, amb teulada de doble vessant, els murs són de pedra amb cantonades diferenciades per carreus de grans dimensions.

A la façana oest hi ha un portal d'arc "escarser" emmarcat amb pedra. En aquest hi ha una inscripció, data del 1825. A l'esquerre del portal hi ha una finestra emmarcada amb pedra. Sobre el portal, hi podem observar un òcul emmarcat amb pedra.

La façana nord té dos contraforts adossats, un a cada extrem de la façana.

A la façana est hi ha l'absis, on s'hi obre una finestra esqueixada, i a l'extrem sud d'aquest s'hi obre una altra finestra emmarcada amb pedra.

A la façana sud hi ha un cos que surt, que és la sagristia on hi observem una finestra emmarcada amb pedra treballada.

Santuari de la Mare de Déu del Remei

Santuari de la Mare de Déu del Remei.

Santuari. Caràcter religiós. Privat.

Sector central del terme municipal.

Segle: XVIII - XIX.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Perafita:

Telèfon: 938530001

Fax: 938530001

Correu: perafita@diba.es

Localització:

El Santuari de la Mare de Déu del Remei es troba al nord de la masia de la Roca, sobre un petit turó.

El Santuari de la Mare de Déu del Remei és eclèctic, de petites dimensions.

És un edifici senzill, d'una sola nau, de planta rectangular. Està construït amb murs de pedra, pintats de color blanc, on hi podem observar les cantonades diferenciades per carreus. La teulada és de doble vessant.

La façana sud té un portal emmarcat amb pedra; pel qual s'hi accedeix a través de dos graons. A sobre d'aquest hi ha un òcul, també emmarcat.

Església de Sant Antoni Abat de les Heures

Església de Sant Antoni Abat de les Heures.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector nord-est del terme municipal.

Segle: XVII - XIX.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, maó, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; va ser renovada l'any 1860.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Perafita:

Telèfon: 938530001

Fax: 938530001

Correu: perafita@diba.es

Localització:

L'església de Sant Antoni Abat de les Heures està adossada a una façana de la masia de les Heures.

L'església de Sant Antoni Abat de les Heures és eclèctica, de petites dimensions.

És de planta rectangular amb teulada de doble vessant. És construïda amb murs de pedra amb les cantonades diferenciades per carreus de grans dimensions.

La façana principal, orientada a l'oest, té el portal d'accés emmarcat amb pedra i conté una llinda: "IHS" amb una creu i una data: "1646". Al costat hi ha dos medallons: "CAPELLA DE SANT ANTONI ABAT" i "RENOBADA LO AÑ 1860".

A sobre del portal hi podem observar un òcul emmarcat amb pedra.

La façana nord és coronada per un campanar d'espadanya, amb una campana, i a sota d'aquest, hi ha un petit òcul emmarcat amb pedra.

La façana est té tres finestres: una emmarcada amb maó, l'altre emmarcada amb pedra i l'última combina els dos materials.

PRATS DE LLUÇANÈS

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 13'8 km² i 2719 habitants. El terme s'estén en un altiplà a l'interfluvi de les rieres del Lluçanès i Merlès. L'agricultura és de secà, conreus de cereals d'hivern, completats per llegums, patates, blat de moro i farratge. Ramaderia (bovina i porcina). Indústria, alimentària (embotits), de fusta i de construcció.

Església de la Mare de Déu de la Bona Sort

Església de la Mare de Déu de la Bona Sort.

Església. Caràcter religiós. Privat.

C/ Bona Sort, nº23. Nucli urbà de Prats.

Segle: XII - XVI.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; es va restaurar l'any 1996.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Prats de Lluçanès:

Telèfon: 938560100

Fax: 938508070

Correu: prats@diba.es

Localització:

L'església de la Mare de Déu de la Bona Sort es troba al carrer de la Bona Sort, nº23, de Prats de Lluçanès.

Circumstàncies històriques:

Era l'antiga església Parroquial, fins que va passar el títol a l'església de Sant Vicenç, va patir les conseqüències de la crema de la població de Prats l'any 1714. Durant la primera Guerra Carlina (1833 – 1840) aquesta va ser habilitada com a hospital. Després de la Guerra Civil es va tingué que tornar el culte a l'església i actualment es manté oberta i en bon estat.

L'església de la Mare de Déu de la Bona Sort és romànica, de petites dimensions. És de planta rectangular, amb l'absis carrat, i al seu interior i podem veure que és en forma de

volta de canó i un petit cor de fusta. Els murs són de pedra amb cantonades diferenciades per carreus treballats; amb teulada de doble vessant.

Podem observar un campanar d'espadanya d'un sol ull i d'arc de mig punt, amb una petita campana.

La façana principal, orientada a l'oest conté el portal, emmarcat amb pedra i a sobre d'aquest hi ha un petit òcul circular de pedra i d'obertura interior esqueixada.

A la façana sud hi ha una petita capella que sobresurt, amb una espitllera emmarcada amb pedra. A la part dreta hi ha una altra espitllera emmarcada amb pedra.

La resta de façanes no presenten obertures, són murs cecs.

L'únic element que crida l'atenció, al qual ens hem de fixar, està a l'interior, són unes escales que eren les que portaven al campanar primitiu.

Anècdota:

Antigament havia estat l'església Parroquial.

Església de Sant Andreu de Llanars

Església de Sant Andreu de Llanars.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector oest del terme municipal.

Segle: XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, lloses, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; ha estat restaurat varies vegades (1983 i 1991).

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Prats de Lluçanès:

Telèfon: 938560100

Fax: 938508070

Correu: prats@diba.es

Localització:

L'església de Sant Andreu de Llanars es troba prop del mas de la Vila de Llanars, a l'oest del terme municipal.

Circumstàncies històriques:

Des d'un principi va pertànyer al castell d'Oristà, molt aviat va tenir el títol de Parròquia que va perdre a causa de la despoblació, i va passar a pertànyer a Santa Eulàlia de Pardines i més tard a la Parròquia de Sant Vicenç de Prats.

L'any 1936, va quedar sense culte a causa de la Guerra Civil, el cor, retaules..., van ser cremats, juntament amb el mobiliari. L'edifici en si no va patir alteracions.

Actualment s'hi celebra l'eucaristia dues vegades a l'any (el 30 de Novembre i el dilluns de Pasqua); també de forma esporàdica es van reunions de grups o familiars.

L'església de Sant Andreu de Llanars és romànica, de petites dimensions.

La nau conté l'absis a llevant, aquest és semicircular, la nau és coberta amb volta de canó. La coberta actual és de teula, però es poden observar restes de lloses de l'original.

El mur nord presenta dos arcs, i tot aquest està arrebossat.

El mur oest conté una finestra en forma de creu que permet una bona il·luminació a l'absis, a sobre de la façana trobem un campanar de planta quadrada, amb teulada de doble vessant, aquest té quatre obertures grans d'arc de mig punt i a sobre d'aquest hi observem dues finestres sobre cada una d'aquestes obertures.

Al mur sud conté la porta d'accés a la part esquerre del mur, d'arc de mig punt, i a la part dreta i observem una finestra de doble esqueixada.

Al mur est trobem l'absis semicircular, aquest també conté una finestra de doble esqueixada i una petita espitllera moderna.

Església de Santa Eulàlia de Pardines

Església de Santa Eulàlia de Pardines.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XVIII.

Estil: Barroc – Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als amos.

Més informació Ajuntament de Prats de Lluçanès:

Telèfon: 938560100

Fax: 938508070

Correu: prats@diba.es

Localització:

L'església de Santa Eulàlia de Pardines es troba sobre un altiplà, prop de les masies: La Farinera, Galobardes, Casanova de la Pedragosa.

Circumstàncies històriques:

Aquesta tingué molt aviat funcions de Parroquials. Del temple primitiu no en queda pràcticament res, ja que a l'any 1790 es va reformar de nou, i fou inaugurada el 1792.

Actualment a dins d'aquesta hi ha pintures de Ramon Noé i Antoni Cortada.

L'església de Santa Eulàlia de Pardines és Barroca – Neoclàssica, de mitjanes dimensions.

És construïda amb murs de pedra, podem veure que conté un creuer, un cimbori octogonal i tres naus, les laterals més petites que la central.

La façana principal, orientada al sud, és d'estil barroc – neoclàssic, la part central es troba

coronada per un frontó triangular. La portalada és d'arc de mig punt i es troba emmarcada amb pedra, a cada lateral conté un pilastra que sosté un arquiteau motllurat i un frontó triangular, amb unes boles de remat.

A sobre la porta podem observar l'escut de Santa Eulàlia, i més amunt un òcul.

A la façana hi podem veure la inscripció "1794" i a la lateral "1766" i "FET PER JOSEP EURES".

Damunt la façana lateral oest hi ha el campanar de base quadrada i coronat amb una balustrada.

La rectoria es troba adossada a l'església.

Capella de Sant Marçal

Capella de Sant Marçal.

Capella. Caràcter religiós. Privat.

Sector nord - est del terme municipal.

Segle: XVIII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als propietaris.

Més informació Ajuntament de Prats de Lluçanès:

Telèfon: 938560100

Fax: 938508070

Correu: prats@diba.es

Localització:

La Capella de Sant Marçal està situada prop de la masia del Marçal. Al sector nord

– est.

Circumstàncies històriques:

Aquesta apareix documentada l'any 1608 en una donació al monestir de Ripoll.

Estava situada dins l'antic terme del castell de Lluçà i va ser una capella rural vinculada a la parròquia de Sant Vicenç de Prats. L'any 1276 apareix esmentada en un testament de B. Bassil. Durant els segles XIV i XV, va tenir la canònica de Lluçà com a bé propi d'aquesta. La capella actual va ser reconstruïda per l'hereu C. Marçal aprofitant alguns carreus antics, l'any 1746.

La capella de Sant Marçal és eclèctica, de petites dimensions.

És de planta rectangular, amb absis carrat. Està construïda amb murs de pedra i amb carreus de mitjanes dimensions. La teulada és de doble vessant i conté un campanar d'espadanya d'un sol ull d'arc de mig punt, no conserva cap campana.

La façana principal, orientada a l'oest, conté el portal d'accés emmarcat amb pedra, la porta és de fusta. A la llinda del portal hi observem: “1746” “CLIMENT MARÇAL ME FECIT”. I a sobre d'aquesta hi ha un petit arc triangular de descàrrega fet amb maó.

La façana sud només conté una finestra emmarcada amb pedra.

La resta de façanes són cegues.

Església Parroquial de Sant Vicenç

Església Parroquial de Sant Vicenç.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Plaça de l'església. Prats de Lluçanès.

Segle: XVII.

Estil: Barroc.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Horari de missa.

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Prats de Lluçanès:

Telèfon: 938560100

Fax: 938508070

Correu: prats@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Sant Vicenç es troba a la Plaça de l'església de Prats de Lluçanès.

Circumstàncies històriques:

No va ser des d'un bon principi la parròquia però va adquirir aquest títol i l'ha conservat fins a l'actualitat.

A finals del segle XVII es va fer un gran altar major d'estil barroc que es va perdre amb la Guerra Civil (1936-1939).

El 1837, en la primera Guerra Carlina, Benet Tristany va manar que s'aterrés el campanar de la parròquia ja que era un punt clau de la fortificació i de la residència pradenca, el 1854, es va iniciar l'edificació del campanar amb les pedres del campanar vell.

El 1936, amb la Guerra Civil, l'església es cremada per grups republicans, on també es va destruir el retaule barroc.

L'església Parroquial de Sant Vicenç és Barroca, de mitjanes dimensions.

Té una sola nau, i les capelles laterals comuniquen entre sí. La teulada és de doble vessant i els murs són de pedra amb carreus regulars. A la dreta de la façana hi ha un campanar de planta quadrangular, a la part superior hi ha una planta poligonal amb quatre ulls d'arc de mig punt i un rellotge.

La façana principal té dos pilastres adossats al costat de la porta, un entaulament i un frontó triangular on hi podem veure la data: "1627". A sobre el portal hi ha una petita rosassa amb un vitrall. Sota la teulada hi ha una finestra esqueixada.

La façana oest té una teulada d'una sola vessant i un portal d'accés emmarcat amb pedra

pel qual s'hi accedeix a través de quatre graons.

A la part superior hi podem observar diverses finestres. A la part posterior de l'església hi trobem la rectoria.

Ermita de Sant Sebastià

Ermita de Sant Sebastià.

Ermita. Caràcter religiós. Privat.

Sector nord - oest del terme municipal.

Segle: XVIII - XIX.

Estil: Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Prats de Lluçanès:

Telèfon: 938560100

Fax: 938508070

Correu: prats@diba.es

Localització:

L'ermita de Sant Sebastià es troba sobre un turó al sector nord - oest del terme municipal de Prats de Lluçanès.

Circumstàncies històriques:

Segurament aquesta església es va crear al segle XVII arran d'alguna de les pestes (pesta groga) de l'època. Es diu que en la construcció hi va participar tot el poble, que sortint de missa els diumenges hi anaven a treballar, i que s'havien celebrat rifes i s'havien fet obres de teatre per recaptar diners.

El 1866 es va posar una campana nova i l'any següent es va refer el campanar.

El 1875 es va fortificar en motiu de la tercera Guerra Carlina i deu anys després es posaren retaules per un fuster.

Cada estiu, a finals de juliol principis d'agost es fa una commemoració i s'hi celebra l'eucaristia.

L'ermita de Sant Sebastià és Neoclàssica, de mitjanes dimensions.

És una església d'una sola nau amb creuer i un absis carrat. Al centre hi podem veure una torre poligonal de vuit costats, amb dues petites finestres als costats nord i sud. La teulada és de doble vessant i els murs són de pedra, amb carreus que delimiten les cantonades. A l'esquerre hi ha un campanar coronat amb coberta de quatre vents i amb quatre ulls d'arc de mig punt, sense campana.

La façana principal té una portalada d'accés d'arc de mig punt emmarcada amb pedra, té dos pilastres adossats als costats, que sostenen l'arc, on hi observem la data de "1801".

Al costat del portal hi ha dues finestres, una de grans dimensions emmarcada amb pedra i una altra en forma d'espitllera d'arc de mig punt emmarcada amb pedra. A sobre del portal hi podem veure una fornícula, amb una imatge de Sant Sebastià. A sobre d'aquest hi trobem un rosetó emmarcat amb pedra; i el timpà, coronat per una pilastra i una bola de pedra i una creu.

A cada vèrtex hi trobem una pilastra amb una bola de pedra al cim.

A la façana sud – est només hi ha una finestra emmarcada amb pedra a la part superior.

A la façana nord – est només hi ha una finestra emmarcada amb pedra.

Església de Santa Llúcia del Quer

Església de Santa Llúcia del Quer.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector central del terme municipal.

Segle: XIII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, ferro forjat...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als propietaris.

Més informació Ajuntament de Prats de Lluçanès:

Telèfon: 938560100

Fax: 938508070

Correu: prats@diba.es

Localització:

L'església de Santa Llúcia del Quer està al sud-oest del nucli urbà de Prats de Lluçanès.

Circumstàncies històriques:

Aquesta era la capella dels senyors del castell. Aquesta no va ser edificada fins a la meitat del segle XIII per una família de Lluçà.

Durant la Guerra Civil aquesta va ser cremada i es va restaurar posteriorment.

El dia 13 de desembre aquesta es oberta al públic durant tot el dia.

L'església de Santa Llúcia del Quer és romànica, de petites dimensions.

És formada per una sola nau rectangular, té un absis carrat i al fons una finestra de doble esqueixada. Els murs són de pedra. Té la teulada de doble vessant, amb un campanar d'espadanya amb teulada de dues vessants i dos ulls rectangulars amb campanes.

La façana principal té el portal d'accés, d'arc de mig punt i un òcul a la part superior.

A la façana nord hi ha una porta que dóna al cor.

A l'interior, podem veure el presbiteri, tancat amb una porta de ferro forjat i la sagristia sota terrat.

Castell del Quer

Castell del Quer.

Castell. Patrimoni immoble. Privat (habitatge).

Sector central del terme municipal.

Segle: XI.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és regular.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als propietaris.

Més informació Ajuntament de Prats de Lluçanès:

Telèfon: 938560100

Fax: 938508070

Correu: prats@diba.es

Localització:

El Castell del Quer està al sud-oest del nucli urbà de Prats de Lluçanès, al costat de Santa Llúcia del Quer.

Circumstàncies històriques:

El castell del Quer és esmentat des de 1056, quan un membre de la família Balsareny, va donar al seu fill tot el territori i béns.

El Castell del Quer és romànic, de mitjanes dimensions.

Està situat sobre una roca natural. La torre, és circular, té finestres rectangulars i és coberta per un terrat amb barana de ferro.

Ha estat molt modificada i no conserva moltes parts originals.

Santuari de la Mare de Déu de Lourdes

Santuari de la Mare de Déu de Lourdes.

Santuari. Caràcter religiós. Privat.

Sector nord - est del terme municipal.

Segle: XIX.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Prats de Lluçanès:

Telèfon: 938560100

Fax: 938508070

Correu: prats@diba.es

Localització:

El Santuari de la Mare de Déu de Lourdes està a un punt elevat, a l'est del nucli urbà, amb vistes espectaculars.

Circumstàncies històriques:

El rector Sebastià Obradors va agafar una greu malaltia i va demanar aigua de Lourdes per veure, com que es va curar va voler dedicar-li una capella, i el 1881 es va començar a construir.

Durant la Guerra Civil fou saquejada i cremada. El 1955 es va començar una ampliació, amb les característiques actuals.

El Santuari de la Mare de Déu de Lourdes és eclèctic, de grans dimensions.

Consta d'una nau, un creuer i un cimbori octogonal amb coberta punxeguda de vuit

vessants. L'absis és semicircular. Té una torre quadrada amb coberta de doble vessant. Hi ha un atri que forma un angle recte a la façana principal i a la façana oest.

La façana principal té el portal d'accés d'arc de mig punt emmarcat amb pedra, aquest té dues finestres quadrades.

L'interior és blanc; i l'altar conté la imatge de la Mare de Déu de Lourdes.

SANT AGUSTÍ DE LLUÇANÈS

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 13'2 km² i 105 habitants. És situat al nord del Lluçanès. Gran part de la zona ocupat per boscos de pins, d'alzines, i brolles. Agricultura és de secà, (conreu de cereals) complementat amb la ramaderia i l'avicultura.

Santuari de la Mare de Déu dels Munts

Santuari de la Mare de Déu dels Munts.

Santuari. Caràcter religiós. Privat.

Sector est del terme municipal.

Segle: XVII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Agustí de Lluçanès:

Telèfon: 938527001

Fax: 938527001

Correu: st.agusti@diba.es

Localització:

El Santuari de la Mare de Déu dels Munts està a un punt elevat, amb vistes

espectaculars.

Circumstàncies històriques:

El Santuari dels Munts, que existia l'any 1170, presideix tota la contrada i és des de ja fa segles centre d'una important tradició marina i popular. A l'església actual, edificada a finals dels segle XVII com a culminació de la importància que prengué el lloc, s'hi venera una imatge de Santa Maria, obra romànica del segle XIII que fou restaurada l'any 1929.

El Santuari de la Mare de Déu dels Munts és eclèctic, de grans dimensions.

És de planta rectangular, amb coberta de doble vessant, els murs són de pedra. No té absis, només un rosetó emmarcat amb pedra al centre de la façana principal.

És formada per una sola nau de volta de creueria. Té un espaiós atri, amb un arc frontal de mig punt; el campanar forma part de la façana principal, amb una obertura a cada costat i amb una sola campana.

A la part sud de l'església hi ha les dependències de l'hostatgeria.

Església Parroquial de Sant Agustí

Església Parroquial de Sant Agustí.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector central del terme municipal.

Segle: XI - XVIII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo, ha estat molt reformat.

Horari de visites:

– Horari de missa.

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Agustí de Lluçanès:

Telèfon: 938527001

Fax: 938527001

Correu: st.agusti@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Sant Agustí es troba a l'esplanada del pla de Martellaus, sota la Casanova del Francàs aprop de la masia del Grau.

Circumstàncies històriques:

Inicialment pertanyia a la Parròquia de Santa Maria de Lluçà, però al segle XIV, va rebre la categoria de Parròquia que encara actualment conserva.

Aquesta fou refeta XI, i ampliada amb capelles laterals i un portal als voltants del 1731; per tant actualment no conserva quasi bé res de l'inicial.

L'església Parroquial de Sant Agustí és romànica, de mitjanes dimensions.

Consta d'una nau amb capelles laterals adossades a causa de les modificacions. La teulada és de doble vessant, té un campanar d'espada de planta quadrada i teulada piramidal, amb sis obertures d'arc de mig punt, quatre més grans i dues més petites. Les parets són de pedra.

La façana principal té un portal emmarcat amb pedra i una data: "1731". A sobre d'aquest hi ha un petit rosetó emmarcat amb maons, en forma de llibre.

La façana nord té una petita finestra a nivell de terra d'arc de mig punt emmarcada amb pedra.

Església de Sant Genís de Pi

Església de Sant Genís de Pi.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Prop del nucli urbà de l'Alou.

Segle: XVIII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo; va ser reformat el 1996.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Agustí de Lluçanès:

Telèfon: 938527001

Fax: 938527001

Correu: st.agusti@diba.es

Localització:

L'església de Sant Genís de Pi es troba situada sobre una elevació, prop de Ventrulla i del nucli urbà de l'Alou.

Circumstàncies històriques:

Des d'un inici va formar part del monestir de Ripoll, però el segle XIV va passar a ser de la Parròquia de Sant Agustí.

De l'antic edifici, no sembla que en resti res, ja que segurament fou substituït totalment per el temple actual construït el segle XVIII.

L'església de Sant Genís de Pi és eclèctica, de petites dimensions.

És de planta rectangular i amb teulada de doble vessant, els murs són de pedra amb les cantonades diferenciades per carreus.

La façana principal conté la porta principal emmarcada amb pedra i amb una inscripció i la data de "1742". A sobre d'aquesta hi podem observar un rosetó octogonal emmarcat amb pedra. A l'esquerra de la façana hi podem veure un campanar de planta quadrada amb finestres i coberta piramidal.

A davant de l'església hi ha un petit cementiri.

SANT BARTOMEU DEL GRAU

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 34'4 km² i 961 habitants. Situat a l'altiplà del Lluçanès. Conreus de secà, destinats a cereals (blat, ordi, civada, sègol) i patates. També hi ha bestiar porcí. Lloc d'estiueig i de segona residència.

Església Parroquial de Sant Bartomeu del Grau

Església Parroquial de Sant Bartomeu del Grau.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Nucli urbà.

Segle: XVIII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- En horari de missa.

Més informació Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau:

Telèfon: 938889000

Fax: 938889800

Correu: st.bartomeu@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Sant Bartomeu es troba situada en el nucli urbà.

Circumstàncies històriques:

L'edifici es va construir entre 1780 i 1787 substituint l'església vella situada en un altre indret de la població. L'obra fou dirigida pels germans Font, mestres de cases de Manlleu.

A l'any 1806 s'hi va col·locar el retaule major que juntament amb altres va ser cremat a l'any 1936.

Després de la guerra es va retornar el culte i es van realitzar vàries accions fins que el 1998, es va restaurar la casa rectoral i, durant la Festa Major del 2000, es va inaugurar l'exposició permanent d'orfebreria religiosa.

L'església Parroquial de Sant Bartomeu del Grau és eclèctica de grans dimensions. Consta de tres naus, les dues laterals tenen la coberta a un nivell més baix que el de la nau central. Els murs són de pedra. A la façana principal hi ha el portal d'accés emmarcat amb pedra i un rellotge de sol.

Església de Sant Jaume d'Alboquers

Església de Sant Jaume d'Alboquers.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sortida 170 de la C-25, seguir la carretera i, a mà dreta.

Segle: XI.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als masovers del mas.

Més informació Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau:

Telèfon: 938889000

Fax: 938889800

Correu: st.bartomeu@diba.es

Localització:

L'església de Sant Jaume d'Alboquers es troba a mà dreta en direcció Vic-Olost, per la carretera nova.

Circumstàncies històriques:

És romànica, del segle XI.

Era sufragània de la parròquia de Santa Eulàlia de Riuprimer fins l'any 1878, es va independitzar i tornar a ser parròquia independent.

L'any 1995 els veïns de l'antiga parròquia van pagar la restauració.

Actualment els serveis parroquials han estat traslladats a la parròquia de Sant Bartomeu del Grau. Es celebra missa per Pasqua, per Tots Sants i per Nadal.

Les dues persones que actualment viuen a l'edifici de l'antiga rectoria encara es cognominen Alboquers.

S'hi celebra missa per Pasqua, per Tots Sants, i per Nadal; el rector ve d'una parròquia veïna.

L'església de Sant Jaume d'Alboquers és romànica de mitjanes dimensions. Consta d'una nau amb volta de canó i de creueria amb el presbiteri.

Al costat nord del presbiteri hi ha una porta d'accés a la sagristia. L'absis és recte. Al nord de la nau hi ha una capella d'arc de mig punt que al fons de la capella es converteix en un arc apuntat. L'accés al campanar (d'espadanya contemporani) es pot fer des de l'interior de l'església a través d'un forat a la volta.

La pica baptismal és de marbre i fou construïda posteriorment, cap al segle XIX.

Església Vella

Església Vella.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Situada a l'est del nucli urbà..

Segle: X.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és dolent, es troba en runes.

Horari de visites:

–Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau:

Telèfon: 938889000

Fax: 938889800

Correu: st.bartomeu@diba.es

Localització:

L'església Vella es troba situada a l'est del nucli urbà.

Circumstàncies històriques:

Data del segle X, els primers documents que es troben fan referència al període preromànic.

Al segle XVI s'afegeixen unes capelles laterals i una sagristia. Subsistí fins l'any 1780, quan es va construir la nova església del poble.

Avui està totalment en ruïnes.

L'església Vella és romànica, actualment només en queden les restes, el mur que resta empeus podria ser que no fós l'original o sinó que hagués patit moltes reformacions. Presenta un forat; on hi podria haver hagut una finestra. Sembla que tenia una capella lateral afegida a l'estructura inicial de l'edifici.

Només en queden restes.

Església de Sant Jaume de Fonollet

Església de Sant Jaume de Fonollet.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Al costat del mas Fonollet.

Segle: XIII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als masovers del mas.

Més informació Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau:

Telèfon: 938889000

Fax: 938889800

Correu: st.bartomeu@diba.es

Localització:

L'església de Sant Jaume de Fonollet a la carretera de St. Bartomeu en direcció a Perafita, en un trencant a mà esquerra.

Circumstàncies històriques:

És romànica. No apareix documentada fins a l'any 1257, encara que s'esmenti anteriorment

L'edifici primitiu no ha estat alterat en profunditat. Al segle XII es va obrir un portal al costat del migdia i es va tapar el que hi havia a ponent, més tard es va cobrir el campanar d'espada amb una teulada. Entre els segles XV i XVII consta que l'església tenia dotació pròpia i rebia delmes i primícies dels masos veïns.

L'església de Sant Jaume de Fonollet és romànica de petites dimensions. Consta d'una nau coberta amb volta de canó i capçada a l'est per un absis. Al mur sud hi ha una finestra de doble esqueixada i un portal d'arc de mig punt. El mur de ponent conté una

finestra en forma de creu i la façana és coronada per un campanar d'espadanyal, no romànic, ja que se li adossa una estructura de dos pilars de pedra col·locats damunt la teulada; cobert amb teules. Hi ha una creu de pedra adossada al campanar.

Església de Sant Genís Sadevesa

Església de Sant Genís Sadevesa.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector oest del municipi.

Segle: XI – XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als propietaris del mas.

Més informació Ajuntament de Sant Bartomeu del Grau:

Telèfon: 938889000

Fax: 938889800

Correu: st.bartomeu@diba.es

Localització:

L'església de Sant Genís Sadevesa situada entre St. Bartomeu i Olost, en una pista forestal enquitranada.

Circumstàncies històriques:

És romànica, l'any 1056 és esmentada com a sufragània de Santa Maria d'Olost.

La construcció es va allargar des del s. XI fins al s. XII.

L'any 1686 en la documentació d'algunes visites pastorals, es diu que tenia un altar dedicat a la Mare de Déu del Roser i unes imatges de Sant Isidre i de Sant Antoni.

L'església va tenir culte fins al 1936. Fou profanada al 1936 i d'aleshores en endavant no hi ha tingut culte.

L'església de Sant Genís SaDevesa és romànica de mitjanes dimensions. Consta d'una nau rectangular capçada a l'est per un absis semicircular, amb un fris d'arcuacions cegues. Al centre hi ha una finestra de doble esqueixada.

El portal d'accés es troba al mur sud, d'arc de mig punt, original romànic.

Els murs són de pedra amb cantonades diferenciades per carreus.

A experimentat moltes reformes al llarg dels anys, per això l'edifici actual conté els tres estils més característics de la nostra terra: romànic, gòtic i barroc.

SANT BOI DE LLUÇANÈS

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 19'5 km² i 573 habitants. Situat a l'altiplà del Lluçanès, al peu del massís dels Munts.

Hi predomina l'agricultura de secà, conreu de cereals (blat, ordi i civada) i farratge.

Té indústria tèxtil i darrerament hi ha la funció de lloc de segona residència i estiueig.

Església Parroquial de Sant Boi de Lluçanès

Església Parroquial de Sant Boi de Lluçanès.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Nucli urbà.

Segle: XVIII.

Estil: Barroc – Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Horari de missa.

Més informació Ajuntament de Sant Boi de Lluçanès:

Telèfon: 938578241

Fax: 938578028

Correu: st.boillu@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Sant Boi es troba situada en el punt més alt del nucli urbà.

Circumstàncies històriques:

El campanar original, d'estil romànic, encara es conserva.

Al 1761 el mestre de casa Josep Moretó proposa reformar l'església romànica ja que està molt malmesa. L'any 1762 va abandonar l'obra. El 1763 l'olostenc Mariano Claris conduirà el projecte de l'església nova conservant el campanar.

Actualment es troba en bon estat i es pot visitar en horari de missa.

Són molt importants els vuit retaules barrocs que actualment conté, ja que són els originals i van poder sobreviure a la guerra Civil.

L'església Parroquial de Sant Boi de Lluçanès és barroca de grans dimensions. Consta de tres naus coberta amb voltes d'aresta dividides per quatre arcs torals i de planta de creu llatina. Les naus laterals estan dividides en dues plantes: la superior que forma un corredor que va des del cor a la capçalera i l'inferior que forma capelles, d'arcs de mig punt sobre columnes.

La façana principal conté el portal d'accés d'estil barroc. Al costat del portal hi ha dues falses pilastres decorades. A sobre del portal hi ha un angelet i la data de 1767. Sobre la data hi ha una fornícula de quart d'esfera emmarcada i decorada; amb la imatge de Sant Baldiri.

Sobre la portalada hi ha una rosassa emmarcada amb pedra motllurada i més amunt un òcul.

El campanar està situat al costat est.

A l'interior de l'església s'hi conserven vuit retaules barrocs – neoclàssics.

- Retaule de Sta. Bàrbara (actualment de St. Isidre) construït el 1680, per Moretó; d'estil Barroc salomònic.

- Mare de Déu del Ballester construït al segle XVII, d'estil barroc.
- Retaule de l'Altar Major inaugurat el 1797, d'estil neoclàssic o barroc acadèmic, esculpit per Antoni Real.
- Retaule del Sant Crist (Capella fonda), del 1791 d'estil neoclàssic, d'Antoni Real.
- Retaule dels Sants Màrtirs, del 1783, d'Antoni Real.
- Retaule del Roser, del 1783, d'estil neoclàssic.
- Retaule de la Mare de Déu del Carme, del 1857, neoclàssic, de Llorenç Corominas.
- Retaule de la Puríssima, del 1885, neoclàssic, de Llorenç Corominas.

Restaurats entre el 1997-1999.

Església de Sant Salvador de Bellver

Església de Sant Salvador de Bellver.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector nord oriental del terme municipal.

Segle: XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Boi de Lluçanès:

Telèfon: 938578241

Fax: 938578028

Correu: st.boillu@diba.es

Localització:

L'església de Sant Salvador de Bellver es troba situada a l'extrem nord oriental del

terme municipal.

Circumstàncies històriques:

Data del 1110, s. XII.

A començaments de segle, hi havia en aquest lloc una comunitat de preveres i clergues Agustinians. L'any 1210 es creà una confraria de la qual formaven part els nobles i pagesos de la comarca fins que als s. XIV i XV van entrar en crisi a causa de la pesta negra.

Sofrí diverses obres de consolidació els anys 1734 i 1735 a càrrec de canonges vigatans, que no modificaren l'edifici original, del qual només la teulada és posterior a l'erecció del temple romànic.

A estat recentment restaurada pel pare Marcel Capellades, hi ha missa cada diumenge.

L'església de Sant Salvador de Bellver és de grans dimensions. Consta d'una sola nau espaiosa. L'edifici té tres portes, una a l'oest que és l'actual porta d'accés a l'església, d'arc de mig punt, una al nord, tocant a l'absis, i una altra molt més petita al oest.

La façana principal és coronada per un campanar d'espadanya de dos ulls.

Al mur sud hi ha dues finestres de doble esqueixada.

A l'absis hi ha un fris de dents de serra i presenta arcuacions cegues separades per bandes llombardes. També s'obren dues finestres una al sector est i l'altre al sector sud amb forma esqueixada.

Església de Sant Miquel de Gallifa

Església de Sant Miquel de Gallifa.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector nord oriental del terme municipal.

Segle: XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Boi de Lluçanès:

Telèfon: 938578241

Fax: 938578028

Correu: st.boillu@diba.es

Localització:

L'església de Sant Miquel de Gallifa es troba situada al l'extrem nord oriental del terme municipal.

Circumstàncies històriques:

És romànica, capella rural del 1150, s. XII; depenent de la parròquia de Sant Boi de Lluçanès.

Reformes des del s. XI fins el s. XVIII. Possiblement el 1686, quan el bisbe Pasqual visità la parròquia de Sant Boi, aquesta capella no tingués culte i el mateix bisbe ordenés d'enguixar-la i reparar la teulada.

En un informe del bisbat consta que al s. XIX s'hi deia missa anual el dia 8 de maig.

Fa pocs anys que els propietaris del mas Gallifa han restaurat la capella i voltants i l'han obert al culte.

L'església de Sant Miquel de Gallifa és romànica de petites dimensions. Es tracta d'un edifici d'una sola nau, coberta amb volta de canó, amb un absis semicircular a l'est. Les parets exteriors són de pedra, amb cantonades diferenciades per carreus; totes les parets són llises menys la que té l'absis, que té un fris d'arcuacions cegues separades per bandes llombardes.

A l'absis hi ha dues finestres.

La façana principal orientada a l'oest presenta el portal d'accés emmarcat amb pedra; i és coronada per un campanar d'espadanya de dos ulls, amb una petita campana.

Capella de Sant Roc

Capella de Sant Roc.

Capella. Caràcter religiós. Privat.

Situada al nord – est del nucli urbà..

Segle: XVIII.

Estil: Barroc.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Boi de Lluçanès:

Telèfon: 938578241

Fax: 938578028

Correu: st.boillu@diba.es

Localització:

L'ermita de Sant Roc es troba al nord est del nucli urbà.

Circumstàncies històriques:

Aquesta capella fou edificada pels amos de Codines i Bertrams a l'any 1854 després que una forta epidèmia de còlera afectes al poble. Un cop va haver passat l'epidèmia es va celebrar a l'església parroquial, un ofici en record dels difunts de còlera, també es va erigir una capella dedicada als advocats de les pestilències, Sant Roc i Sant Sebastià, en el terme del mas Codines.

La capella de Sant Roc és barroca, de petites dimensions. Consta d'una nau de planta rectangular, amb teulada de doble vessant. La façana principal és a mode curvilini, amb una creu de ferro al damunt.

Els murs són de pedra amb cantonades diferenciades per carreus de grans

dimensions.

La façana principal, orientada al sud, conté l'accés principal emmarcat amb pedra i amb una llinda amb la inscripció de: 18 JOAN CODINAS 55 JOSEPH BERTRANS, amb una creu al centre. Sobre el portal hi ha un òcul circular emmarcat amb pedra.

La façana nord i la oest són cegues.

La façana est hi ha adossada la sagristia amb teulada d'una vessant o hi ha una finestra emmarcada amb pedra.

SANT FELIU SASSERRA

Municipi de la comarca del Bages. Té una superfície de 22'4 km² i 633 habitants. És situat a l'altiplà del Lluçanès. Agricultura és de secà, conreu de cereals d'hivern (blat i ordi), llegums, farratge, blat de moro, vinya i patates. Explotacions ramaderes i indústria tèxtil i serradores.

Castell de Sa Cirera

Castell de Sa Cirera.

Castell. Patrimoni immoble. Privat.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XI.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és dolent; està en ruïnes.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís al propietari.

Més informació Ajuntament de Sant Feliu Sasserra:

Telèfon: 938819011

Fax: 938819017

Correu: st.felius@diba.es

Localització:

El Castell de Sa Cirera es troba situat a la façana nord – oest del mas Cirera.

Circumstàncies històriques:

D'aquest castell en provenia la família de cavallers cognomenats Cirera o Sacirera, feudataris dels Lluçà i dels bisbes de Vic.

Tots els documents que s'han recuperat tracten de compres i vendes d'aquest.

El Castell de Sa Cirera és romànic, de petites dimensions, actualment només queda un tros de la torre rodona, adossat al mas Cirera.

Els murs de la torre formen una circumferència, tot i que el mur està esfondrat.

Església Parroquial de Sant Feliu Sasserra

Església Parroquial de Sant Feliu Sasserra.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XI - XIX.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Grans dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Feliu Sasserra:

Telèfon: 938819011

Fax: 938819017

Correu: st.felius@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Sant Feliu Sasserra està situada al nucli antic.

Circumstàncies històriques:

Va adquirir funcions parroquials molt aviat, aproximadament entre els anys 997 i 1154, que actualment encara conserva.

Aquesta es troba esmentada al segle X, i un segle després va ser reedificada i va adquirir una portalada romànica amb capitells esculpits i arquivoltes treballades del segle XII. El 1581 va ser reedificada en gòtic tot i així es va aprofitar la part interior, alguns murs i la portalada. Al 1881 s'hi va afegir la capella del Santíssim. Un segle més tard es va arranjar la façana. Actualment està en un bon estat de conservació.

L'església Parroquial de Sant Feliu Sasserra és romànica, de grans dimensions.

Consta de tres naus de planta rectangular amb teulada de doble vessant. Els murs són de pedra, amb carreus que delimiten les cantonades. Amb parets arrebossades.

L'interior consta de tres naus de volta de creueria que presenten decoracions.

A la façana oest és construït "més modern", forma un rebedor on trobem la porta d'accés principal, d'arc de mig punt. Al costat de la porta hi ha dues finestres en forma d'espitllera.

A la part superior hi podem observar tres finestres en forma de galeria.

A la façana sud hi ha dos contraforts. A la part esquerra hi ha la portalada amb un rosetó al damunt. A la dreta hi ha diferents obertures, dues en forma d'espitllera i dues emmarcades amb pedra.

A la part dreta de la façana est hi ha el campanar de torre.

A la façana nord hi ha la capella del Santíssim i la porta d'accés lateral, que actualment està tapiada.

Capella de Santa Magdalena

Capella de Santa Magdalena.

Capella. Caràcter religiós. Privat.

Sector nord - est del terme municipal.

Segle: XVIII.

Estil: Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Feliu Sasserra:

Telèfon: 938819011

Fax: 938819017

Correu: st.felius@diba.es

Localització:

La Capella de Santa Magdalena es troba situada al final del carrer de Santa Magdalena.

Circumstàncies històriques:

Segurament només ha adquirit el títol de capella. Apareix esmentada el 1288 tot i que l'actual edificació no conserva cap resta romànica. L'actual és neoclàssic.

La capella de Santa Magdalena és neoclassicista de petites dimensions. És d'una sola nau, amb una sèrie de columnes i cornises. Té una teulada de doble vessant, coronada amb un campanar d'espadanya. Els murs són de pedra, arrebossats emblanquinats, tot i que les cantonades són diferenciades per carreus.

La façana principal conté el portal emmarcat amb grans blocs de pedra. A la llinda hi ha la data: "1762" inscrita. Damunt del portal hi ha un frontó triangular amb els vèrtex decorats amb petits pilars ovalats, i amb una creu llatina al centre.

Al costat de la porta hi ha dues finestres emmarcades amb pedra. A sobre del portal hi ha un òcul circular.

A la façana est hi ha una finestra emmarcada amb pedra.

La façana nord té un cos que sobresurt, d'una alçada fins a mitja façana, amb teulada de doble vessant, que correspon a la sagristia.

Casa del Consell i Jurats del Lluçanès

Casa del Consell i Jurats del Lluçanès.

Dependències administratives. Patrimoni immoble. Privat.

Sector central del nucli urbà.

Segle: XVII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Feliu Sasserra:

Telèfon: 938819011

Fax: 938819017

Correu: st.felius@diba.es

Localització:

La Casa del Consell i Jurats del Lluçanès es troba situada a la Plaça Major de Sant Feliu Sasserra.

Circumstàncies històriques:

L'edifici va ser construït el 1611 per a ubicar-hi la seu de la Cúria de la Sotsvegueria del Lluçanès, funció que va conservar fins l'establiment del Decret de Nova Planta, en què va passar a ser la Casa de la Vila. Des de l'any 1972, quan es va acabar la restauració de l'edifici, és seu de l'Ajuntament, l'arxiu municipal i el jutjat.

La Casa del Consell i Jurats del Lluçanès és del segle XVII, de mitjanes dimensions.

Està compost per una planta baixa i dos pisos amb coberta de doble vessant.

La façana principal presenta una composició renaixentista sobre murs de càrrega de pedra, un sistema de pilastres emmarquen els tres finestrals del primer pis.

Al pis superior hi ha set finestres horitzontals que formen una galeria.

Destaquen les motlures que emmarquen la gran finestra central del primer pis, que té un frontó d'estil clàssic amb la figura del Justicier.

La porta d'accés és d'arc de mig punt, emmarcada per dues petites pilastres que sostenen un entaulament que conté dues figures que mostren l'escut de la vila.

A cada banda de la porta hi ha una finestra amb una llinda de pedra emmarcada amb pilastres allargats fins a les finestres del pis superior.

SANT MARTÍ D'ALBARS

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 14'7 km² i 112 habitants.

Situat a l'altiplà del Lluçanès, a les valls de les rieres de Lluçanès i Gavarresa. Hi predomina el bosc de pins i el pasturatge. Conreu de secà, (cereals, patates i farratge). També hi ha granges de bestiar porcí, boví i avícoles.

Església Parroquial de Sant Martí d'Albars

Església Parroquial de Sant Martí d'Albars.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Nucli de Sant Martí d'Albars.

Segle: XVIII.

Estil: Barroc - Neoclàssic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Martí d'Albars:

Telèfon: 938530101

Fax: 938530101

Correu: stmartia@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Sant Martí d'Albars es troba a 600 metres de la carretera que travessa el terme municipal, al nucli de Sant Martí d'Albars.

Circumstàncies històriques:

En un inici depenia del castell de Lluçà, però va esdevenir independent, com a parròquia posteriorment.

Va patir els delictes comesos pel moviment anticlerical dels Republicans, això es troba amb un document juntament amb els danys causats com la destrucció de la pila baptismal, l'altar major, sis altars laterals de fusta, vint-i-quatre imatges, objectes litúrgics, pintures...

L'església Parroquial de Sant Martí d'Albars és barroca – neoclàssica, de mitjanes dimensions.

Consta d'una nau i un campanar de torreta, els murs són de pedra, arrebossats.

La façana principal conté un gran arc rebaixat emmarcat amb pedra. A sobre del portal hi ha una fornícula de quart d'esfera. A la part central hi ha un rosetó emmarcat amb pedra, i a la part superior un òcul emmarcat amb pedra.

A la façana sud hi ha el campanar de torreta, de planta quadrada i amb murs de pedra arrebossats, amb cantonades diferenciades per carreus. La part superior del campanar, conté un ull allargat d'arc de mig punt a cada banda en el qual podem observar les campanes. A la part oest hi trobem un rellotge modern. Corona el campanar una balustrada de pedra. La banda dreta del campanar té un cos que sobresurt perpendicularment, i és d'aquí on surt una escala de graons de pedra que condueix a la porta d'accés del campanar.

La façana est, correspon a la zona de l'absis, només conté una finestra a la part superior i dues més a la dreta que il·luminen la sagristia.

La façana nord té una teulada d'una sola vessant, és inferior a la resta de la teulada.

Pont Medieval de Sant Martí d'Albars

Pont Medieval de Sant Martí d'Albars.

Pont. Obra civil. Privat.

Sector est del terme municipal.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sant Martí d'Albars:

Telèfon: 938530101

Fax: 938530101

Correu: stmartia@diba.es

Localització:

El Pont Medieval de Sant Martí d'Albars es troba situat al sud – est del nucli de Sant Martí, prop del molí del Pont.

Circumstàncies històriques:

El pont era el pas de la Gavarresa, era el camí que hi havia per anar de Sant Martí d'Albars fins a Perafita.

El Pont Medieval de Sant Martí és de petites dimensions. Travessa la riera Gavarresa. Està construït amb pedra i amb morter de calç.

Presenta un massís pilar central, a sobre d'aquest hi ha un orifici de forma pentagonal que distribueix les forces per tal de que l'estructura sigui correcte.

El pas del pont, 1'80 centímetres està delimitat per dues baranes baixes de pedra i

coronades per lloses.

El paviment està empedrat i s'hi observa un desgast a causa del pas continu de carruatges.

SANTA MARIA DE MERLÈS

Municipi de la comarca del Berguedà. Té una superfície de 52'1 km² i 156 habitants. És situat al límit amb Osona i el Bages, a la vall de la riera de Merlès. Hi ha una bona part de bosc i pasturatges. Hi ha conreus de cereals, farratge, llegums o patates; també hi ha cria de bestiar boví i porcí.

Església Parroquial de Santa Maria de Merlès

Església Parroquial de Santa Maria de Merlès.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Plaça Santa Maria s/n.

Segle: XVIII.

Estil: Eclèctic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Santa Maria de Merlès:

Telèfon: 938520400

Fax: 938520400

Correu: stmmerles@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Santa Maria de Merlès es troba situada a la Plaça del nucli

urbà de Santa Maria de Merlès.

Circumstàncies històriques:

Pertanyia al bisbat d'Urgell. Al segle X el terme es va dividir en dos, un pertanyia a Berga i al bisbat d'Urgell com és el cas d'aquesta i l'altre pertanyia a Osona - Manresa i al bisbat de Vic, per això es va construir l'església de Sant Martí de Merlès també documentada del segle X.

Va ser reedificada al segle XVIII aquesta substituïa l'anterior que era barroca.

L'església Parroquial de Santa Maria de Merlès és eclèctica, de mitjanes dimensions.

És de planta rectangular, d'una nau coberta amb volta de canó i amb capelles als laterals, amb teulada de doble vessant i d'absis carrat. Construïda amb murs de pedra i amb cantonades diferenciades per grans carreus.

La façana principal, conté el portal, d'arc de mig punt amb dues falses pilastres al voltant que aguanten un entaulament llis i un timpà triangular. A sobre del portal hi ha un òcul emmarcat amb pedra i al costat un rellotge de sol.

A la façana est conté la rectoria adossada.

A la façana oest hi ha l'antiga rectoria "Ca l'Ermità". D'aquí sorgeix el campanar barroc de torre, de planta quadrada, de pedra i coronat amb una balustrada.

Presenta vuit ulls, dos per costat i podem observar les campanes.

També podem veure dues finestres emmarcades amb pedra i un òcul.

La façana nord conté una obertura moderna d'arc de mig punt i un òcul emmarcat amb pedra amb una data: "1890"

Església de Sant Martí de Merlès

Església de Sant Martí de Merlès.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector central del terme municipal.

Segle: XI - XVII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Santa Maria de Merlès:

Telèfon: 938520400

Fax: 938520400

Correu: stmmerles@diba.es

Localització:

L'església de Sant Martí de Merlès es troba situada prop de la riera de Merlès, enfront del nucli de Santa Maria de Merlès.

Circumstàncies històriques:

Es va construir al segle X – XI, ja que amb la pèrdua de Santa Maria de Merlès s'havia de construir una altra església al terme d'Osona.

Amb aquesta al segle XIV es troba citat la parròquia de Sant Pau de Pinós i Santa Maria de Pinós.

Al segle XVII es va canviar l'absis semicircular per un presbiteri quadrat, i es van fer dues capelles formant un creuer, i més tard la Sagristia, la capella del Santíssim i la casa rectoral.

L'església de Sant Martí de Merlès és romànica de petites dimensions.

És d'una sola nau, coberta amb volta de canó i adossada a la casa rectoral.

De la construcció romànica se'n conserva la forma rectangular i el mur sud, amb el portal d'arc de mig punt amb falses pilastres i coronat per un entaulament del segle XVII. Es pot observar els blocs de pedra quadrats, formant fileres uniformes.

El campanar sorgeix de la façana nord; no és molt alt, però és una torre quadrangular massissa, amb obertures d'arc de mig punt per cada costat i és coronada amb teulada de quatre vessants.

A la zona est hi ha el cementiri, amb un mur de pedra.

Església de Santa Maria de Pinós

Església de Santa Maria de Pinós.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XI - XII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als propietaris.

Més informació Ajuntament de Santa Maria de Merlès:

Telèfon: 938520400

Fax: 938520400

Correu: stmmerles@diba.es

Localització:

L'església de Santa Maria de Pinós es troba situada aprop de la masia de Ginebret.

Circumstàncies històriques:

Es trobava dins el terme del castell de Merlès, a la part corresponent a Osona - Manresa i dins el bisbat de Vic. Va dependre de la parròquia de Sant Pau de Pinós. Al 1803 va ser renovada, i s'hi va construir un pòrtic. El 1865, es va arrebossar, es va refer la teulada i el paviment i es va col·locar un altar senzill. És tradició de fer una celebració cada 8 de setembre.

L'església de Santa Maria de Pinós és romànica, de petites dimensions.

És un edifici modificat recentment, però encara s'observa la seva estructura romànica, és d'una sola nau coberta amb volta de canó i reforçada amb arcs torals, té un absis semicircular cobert amb una volta de quart d'esfera. Aquest té una ornamentació típica llombarda: fris d'arcuacions cegues separades. Al mig hi ha una petita finestra de doble esqueixada d'arc de mig punt.

A la part dreta hi ha adossada la sagristia on hi ha una finestra d'espitllera esqueixada.

El portal està a la façana oest emmarcat amb pedra i al mig hi trobem una inscripció a la llinda: "R.T. 1865" i un símbol. Té un ample porxo cobert amb teulada de doble vessant, aquest és de pedra i les cantonades són diferenciades per carreus, un dels quals conté la data: "1803".

També hi ha un òcul i la façana es troba coronada per un campanar de torre amb quatre ulls.

A la façana nord hi ha una petita finestra a l'esquerra.

Església de Sant Pau de Pinós

Església de Sant Pau de Pinós.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XII- XVII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

– Visitable. Gratuït.

– Demanar permís al propietari.

Més informació Ajuntament de Santa Maria de Merlès:

Telèfon: 938520400

Fax: 938520400

Correu: stmmerles@diba.es

Localització:

L'església de Sant Pau de Pinós es troba situada prop de la carretera que va des de Prats de Lluçanès fins a Navàs.

Circumstàncies històriques:

Es troba a la part corresponent a Osona – Manresa i al bisbat de Vic.

Aquesta va tenir funcions parroquials.

Actualment està en bon estat.

L'església de Sant Pau de Pinós és romànica de petites dimensions.

És de planta rectangular de teulada de doble vessant, amb murs de pedra amb les cantonades diferenciades. Un dels elements més interessants originaris es troba a l'absis, aquest és semicircular i té un mur llis, sense cap ornamentació. Al centre hi ha una finestra de doble esqueixada d'arc de mig punt.

A la façana sud hi ha adossat el campanar de torre, de planta quadrada, amb quatre ulls, un per costat. Coberta per una teulada piramidal. Al campanar hi ha dues finestres emmarcades amb pedra i a la part superior hi ha inscrita la data: "18+56".

La façana oest té un portal central emmarcat amb pedra i amb la data: "1618", té dues finestres d'arc rebaixat emmarcades amb maó i un òcul sota la teulada.

Església de Sant Miquel de Terradelles

Església de Sant Miquel de Terradelles.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Sector sud del terme municipal.

Segle: XII - XVII.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als propietaris.

Més informació Ajuntament de Santa Maria de Merlès:

Telèfon: 938520400

Fax: 938520400

Correu: stmmerles@diba.es

Localització:

L'església de Sant Miquel de Terradelles es troba a uns metres del mas Terradelles a l'extrem sud del terme municipal.

Circumstàncies històriques:

La primera data que hi ha és del 1011 amb l'existència d'una població i amb la de la construcció d'aquesta.

Va adquirir funcions parroquials.

Al 1877 va ésser abandonada i va servir de magatzem del mas Terradelles fins al segle XX, en què es va netejar, es va refer la teulada de la nau i es va enderrocar la nau que delimitava la sagristia. Al 1982 es van realitzar unes obres de restauració per part del Servei de Catalogació i Conservació de Monuments de la Diputació de Barcelona.

L'església de Sant Miquel de Terradelles és romànica de petites dimensions.

És d'una sola nau, coberta amb volta de canó d'arc de mig punt apuntat, i amb un absis semicircular. Aquest és cobert amb quart d'esfera i es veu de grans dimensions comparat amb tota l'església, construït amb murs de pedra; i al centre hi ha una finestra de doble esqueixada, coberta amb arc de mig punt i ornamentada amb relleus, a mode d'arquivoltes.

Al mur oest hi ha la porta principal, restaurada, emmarcada amb pedra i amb una data inscrita a la llinda: "16+72".

Podem observar que es conserven les restes de la porta romànica i les de la barroca.

A sobre de la porta hi ha una finestra coronada per dos arcs de mig punt.

La teulada és coronada per un campanar d'espadanya de dos ulls, de pedra, amb coberta de fusta i teula, és de teulada de doble vessant i una campana que podria ser de Sant Miquel nou.

SOBREMUNT

Municipi de la comarca d'Osona. Té una superfície de 13'8 km² i 102 habitants. És situat al Lluçanès, separat de la Plana de Vic per la serra de Sobremunt. Hi predominen boscos de pins, roures, alzines; i també, conreus de secà, de cereals, farratge, patates i llegums. També s'hi cria bestiar boví i porcí.

Església Parroquial de Sant Martí de Sobremunt

Església Parroquial de Sant Martí de Sobremunt.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Nucli urbà.

Segle: X - XI.

Estil: Romànic - Barroc.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Mitjanes dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Horari de missa.
- Visitable. Gratuït.

Més informació Ajuntament de Sobremunt:

Telèfon: 938527071

Fax: 938578028

Correu: sobremunt@diba.es

Localització:

L'església Parroquial de Sant Martí de Sobremunt es troba situada damunt d'un turó, al nucli urbà del poble.

Circumstàncies històriques:

Consta en les primeres llistes de parròquies del bisbat de Vic dels anys 1025 - 1050, és esmentada com Santi Martini de Supramonte el 1094.

Estava sotmesa al castell de Voltregà del terme del qual sempre va formar part.

El 1620 es va renovar l'antiga església que fou encara ampliada el 1760. El 1890 se li afegí una gran capella del Santíssim.

Destaca el seu campanar d'avançat el segle XVII i al el rematament reparat el segle XIX.

L'església Parroquial de Sant Martí de Sobremunt és d'estil Romànic – Barroc, ja que conté zones d'estil Romànic, i d'altres d'estil Barroc, de mitjanes dimensions. La façana principal es troba a l'oest amb un portal emmarcat amb pedra. A sobre hi podem observar un rosetó, més amunt una finestra de petites dimensions i a la part superior el campanar, de planta quadrada.

Consta d'una nau rectangular amb una capella adossada al costat esquerre.

S'accedeix a l'església a través d'una escalinata.

Església de Santa Llúcia de Sobremunt

Església de Sant Llúcia de Sobremunt.

Església. Caràcter religiós. Privat.

Extrem nord - oriental del terme municipal.

Segle: XIV.

Estil: Romànic.

Autor: Desconegut.

Materials emprats: Pedra, fusta...

Petites dimensions.

L'estat actual de l'edifici és bo.

Horari de visites:

- Visitable. Gratuït.
- Demanar permís als propietaris.

Més informació Ajuntament de Sant Martí d'Albars:

Telèfon: 938527071

Fax: 938578028

Correu: sobremunt@diba.es

Localització:

Santa Llúcia de Sobremunt queda a l'extrem nord - oriental del terme municipal.

Circumstàncies històriques:

Apareix documentada l'any 1370, s. XIV.

L'any 1720 es va refer l'edifici vell, i fou substituït per l'actual, que anà adquirint una àmplia devoció per les terres comarcanes com a santuari, cosa que encara manté.

L'església de Santa Llúcia és romànica, de petites dimensions. Les restes són molt reduïdes i es roben al mur nord.

5. CONCLUSIONS FINALS

Estic molt contenta i satisfeta amb el treball realitzat i els resultats obtinguts, ja que he assolit els objectius definits a l'inici, i els afegits durant el treball.

Però això no ho és tot, ja que he après el funcionament de nou programari, conèixer les diferents parts a seguir per tal de realitzar una guia, la cerca d'informació, un breu resum d'aquest i esquema si és necessari, a utilitzar programes diferents, parlar amb gent molt diversa que et pot ajudar..., i tot això m'ha ajudat a aprendre a buscar-me la vida per assolir un treball definit.

Fent aquest treball m'ho he passat molt bé, he rigut molt i he conegut molta gent i una mica millor la meua terra i això és molt gratificant; tot i així he passat molts nervis (per si ho feia malament, si m'estava equivocant, si no em sortia una cosa en concret...), vergonya (al haver de parlar amb gent diferent, demanar permís per poder tirar fotos), una mica de por (sorolls que sentia m'entre tirava fotos, animals amb els que em trobava, quedar-me sense gasolina, "gossos sobretot"...

També cal dir que la majoria d'esglésies han patit grans reformacions que els ha ajudat a arribar a l'actualitat, tenint en compte les excepcions.

La majoria d'ermites i capelles es troben al cim de muntanyes o turons i l'accés d'aquestes és difícil, (camins de bosc, fang, fets malbé, mala indicació...). La majoria d'ermites i capelles són privades i aquestes estan deixades, els propietaris no les cuiden ni les mantenen, i penso que això és un error molt gran ja que tenen a les mans restes de la nostra història i això és molt valuós i penso que estaria molt bé que es cuidés.

Que jo sabes segur només hi havia un lloc en el que esperaven una suspensió per reformar-la però aquesta no pertanyia al Lluçanès (Salselles), el què passa és que actualment s'hi han d'invertir molts diners per poder reformar alguns dels monuments i l'economia no s'ho pot permetre i la gent abans prevé i estalvia que no pas gastar-se els diners, i això actualment s'entén, però el que si que poden fer es arreglar-ho una mica com poguessin o cedir-ho als ajuntaments, (durant 50 anys, i aquests poden fer totes les reformes que vulguin, i el propietari no s'hi pot oposar), tot i que amb això també i poden haver molts problemes (de territori).

Al principi tenia una idea molt diferent de com seria la guia, però a base d'anar observant diferents models, i sobretot quan l'estava realitzant vaig veure cada vegada més clar com

seria, tot i que canvia molt quan està amb paper que a l'ordinador. Penso que una guia ha de contenir el nom imatges que cridin l'atenció i una breu explicació de com arribar-hi i (o la història o la descripció) del lloc.

En definitiva, moltes vegades pensava que el que no m'estava passant fent el treball no em passaria mai (perdre al mig d'una muntanya, quedar-me sense gasolina i tornar caminant cap a casa, entrar en una ermita i que se'm tanqués la porta estant jo a dins...), i es que les aventures que he viscut han estat moltes i són inoblidables perquè fent el treball he après molt i he pogut parlar amb molta gent, m'he adonat que hi ha moltes persones que es preocupen per aquestes i que fan els possibles per mantenir-les, però tot no es pot tenir.

Penso que el procés personal ha estat molt gran i que m'ha fet aprendre a veure les coses d'una altra manera, ja que he passat moltes hores en les que em sentia lliure i amb molt temps per reflexionar de tot.

Realitzar aquest treball ha estat genial i sincerament el resultat penso que ha estat bo, a estat assolit gràcies a la paciència de la meva mare, de la Mònica i la Lúdia que m'han guiat sempre que ho necessitava i molt esforç.

Així que penso que ha estat un treball profitós, en el que he après moltes coses noves. Ara ja puc dir que he arribat a una definició pròpia d'Art i he pogut realitzar varies tasques que són molt diferents però molt unides alhora, i totalment útils per tal d'aconseguir l'objectiu final.

Personalment penso que hauria d'haver-hi alguna manera de poder mantenir o cuidar els elements arquitectònics, ja que penso que és part de la nostra història i no hauríem de deixar-ho perdre.

També explicar com a anècdota que he arribat a fer molt quilòmetres, a perdre'm, jo pensava que coneixia la meva terra, però al realitzar el treball m'he adonat que estava equivocada; tot i així penso que em queda molt per conèixer.

Finalment dir que penso que aquest projecte m'ajudarà a obrir noves portes en un futur.

Ha estat un treball molt diferent del què estava acostumada a fer, i tot i els problemes i els dubtes que tenia he gaudit i m'ha agradat molt poder assolir el meu objectiu.

6. Bibliografia

Extreta d'Internet

<http://www.iecat.net/arcat/>

http://www.isftic.mepsyd.es/jovenes/historia_del_arte/

<http://www.mnac.cat/index.jsp?lan=001>

(28/5/09) http://www.encyclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0208632

Extreta de llibres especialitzats

Kalós, Antologia de textos d'estètica, Editorial Eumo, Vic 2000.

Els 8 retaules de l'església de Sant Boi.

Les canonges de Santa Maria de Lluçà (llibret informatiu).

Enciclopèdia Catalana, Guies comarcals, Catalunya Romànica, volum 2.

Extreta d'enciclopèdies

Enciclopèdia Catalana, Catalunya Romànica, volum Osona I, Osona II, pàgina 64 – 598.

Enciclopèdia de l'Art, Edicions l'Isard.

Activa Enciclopèdia, Edició Plaza & Janés, volum 5.

Enciclopèdia de l'Art Romànic Català.

Història de l'art Català.

Rutes Romàniques de Catalunya, Osona.

ANNEX

Imatges i fotografies del procés de disseny i recerca